Vadas mirė, vadas tegyvuoja!

[illegible] rie rodo, kaip politinis emigrantas tada mėgino "politikuoti", kurti savo politines vizijas ir jom vykdyti organizacijas.

Tuo metu Berlyne — pasakoja atsiminimų autorius — buvo iš viso tik apie 360 lietuvių... Būdami įvairiausių pažiūrų ir įsitikinimų, vis tik

lietuviai perdaug nesiskaldė į atskiras grupes ir gan glaudžiai bendradarbiavo ir draugavo.

Potsdamo gatvėje buvo pasirinkta viena vokiška kavinė ("Imperial"), kur kartą per savaitę beveik visi susirinkdavome išgerti kavos ar alaus ir pasikalbėti bei pasidalinti naujausiomis žiniomis iš Lietuvos ir iš plataus pasaulio. Ten susirinkdavome ir šventadieniais prieš pamaldas, nes toje pačioje gatvėje visai arti buvo ir St. Ludgerus bažnyčia, kur šventadieniais lietuviai turėdavo savo pamaldas. Bažnyčia ir kavinė mūsų buvo vadinamos net lietuvių centrais, žinoma, neskaitant lietuvių draugijos būstinės...

Net tikybiniai indiferentai laikydavo, jei ne tikybine, tai bent tautine pareiga šventadieniais kartu su kitais nueiti į lietuvių pamaldas.

Daug lietuvių pritraukdavo į bažnyčią ir simpatiškas klebonas kun. Stasys Yla. Dažnai atvykdavo į lietuvių pamaldas ir pasakydavo net labai patriotiškus pamokslus buvęs labai populiarus Kaune senas baltaplaukis jėzuitas tėvas J. Kippas, S. J.

Politinis veikimas ėmė labiau koncentruotis apie buvusį Lietuvos atstovą Berlyne min. K. Škirpą.

Jo iniciatyva Berlyne buvo sukurta organizacija — L. Aktyvistų Frontas Lietuvai išlaisvinti. Pats tos organizacijos centras vadinosi štabu. Jo vadas buvo K. Škirpa.

Apie būdingą organizacijoj kryptį autorius pasakoja:

"Aktyvistų Frontui priklausė įvairių politinių pažiūrų ir įsitikinimų žmonės, bet

Škirpos štabe dominavo voldemarininkai,

kurių tarpe buvo ir tokių, kurie savo laiku Lietuvoje buvo jau susikompromitavę. Čia aš turiu galvoje pirmiausia tuos (ne visus), kurie nepri-

St. [illegible] II tomui pasibaigus (3)

klausomybės laikais veikė Klaipėdos krašte, leido prieš tautininkų vyriausybę nukreiptą laikraštį "Žygį" ir kurių dalis gaudavo iš vokiečių įstaigų pinigus ir nurodymus. Tokias informacijas apie juos savo laiku turėjo vidaus reikalų ministerijos saugumo departamentas ir Lietuvos kariuomenės štabo II-sis skyrius. Dabartinis Škirpos artimas bendradarbiavimas su kai kuriais iš tų žmonių manę stebino, kaip ir 1934 m. birželio mėnesį daug ką stebino tada Kaune sukilusių voldemarininkų ir buvusio Lietuvos kariuomenės vyriausio štabo viršininko gen. Kubiliūno reikalavimas prezidentūroje, kad vieton Tubelio būtų sudaryta plk. Škirpos vadovaujama nauja Lietuvos vyriausybė. Aš galėjau tik vienu atžvilgiu pateisinti ministerį Škirpą, būtent: tikėdamas išlaisvinti Lietuvą iš bolševizmo ir atstatyti Lietuvos nepriklausomybę, tiesiogiai ar netiesiogiai Vokietijos padedamas, jis turėjo savo artimiausiais talkininkais ir patarėjais pasirinkti tuos žmones, kurie artimiausiai bendradarbiavo su vokiečiais ir kuriais vokiečiai labiausiai pasitikėjo".

"Savo sukurtoje organizacijoje Škirpa vadovavosi vado principu,

kuris tada buvo ypatingoje madoje ir kuris labiausiai klestėjo tuometinėje Vokietijoje. Šis principas labai aiškiai buvo pabrėžtas ir paties Škirpos nurodymu, o kai kur ir jo paties suredaguotuose aktyvistų organizacijos statute ir jo nurodymuose, kaip tas statutas turėtų būti pritaikytas prie būsimos Lietuvos valstybės santvarkos. Šio statuto ir nurodymų vienas egzempliorius buvo duotas dr. Ancevičiui, adv. [illegible] tiliui ir man, kad mes jį peržiūrėtume ir padarytume savo pastabų. Visi trys priėjome vieną išvadą, kad valstybės vado principas ten perdaug užakcentuotas, ir todėl visi trys pasisakėme prieš tokį statutą, o dr. Ancevičius visai atvirai, nors ir humoro forma, pareiškė, kad nors jis esąs ir demokratas ir kairiųjų pažiūrų žmogus, ramia sąžine drįstų geriau siūlyti Lietuvai konstitucinės monarchijos valdymosi formą, bet tik ne tokį vadizmą".

". . . Škirpa svajojo,

kad grįžęs į Lietuvą, kaip jos išlaisvintojas, Vilniuje ar Kaune sušauksiąs valstybės įstaigų ir sukilėlių vyriausius pareigūnus ir pasakysiąs jiem didelę kalbą, kurioje išdėstysiąs lietuvių tautos artimiausius uždavinius ir jo vyriausybės numatomų darbų programą. Jis buvo pavedęs parašyti tokios kalbos projektus E. Galvanauskui, man ir dar kažkam (pavardės man nesakė). Iš visų trijų parašiau tik aš vienas ir įteikiau savo projektą Škirpai. Ta proga Škirpa labai nusiskundė E. Galvanausku, kuris nebuvęs net pradėjęs rašyti ir iš viso nieko nedaręs. Aš tada rašiau visai nuoširdžiai ir atvirai, kaip galvojau. Mano projektas nepatenkino Škirpos..."

★

Skaitant tuos dar tik dalinios faktus susidaro pakankamai aiški išvada, kad žmonės Berlyne, smerkę Smetonos vadistinę sistemą, patys pasidavė svetimo dar didesnio vadizmo įtakai. Lyg parafrazuojant senąjį šūkį apie karalių nauju vadistiniu šūkiu: vadas mirė, tegyvuoja vadas.

Tačiau pačioje Lietuvoje Aktyvistų Fronto narių nepasiekė iš Berlyno vadų vadistinės svajonės. Jie tikėjo — (ir dėl to matė!) Berlyne tik kovotojus prieš bolševizmą, o tai drąsino jų pasiryžimą sukilti prieš bolševikų okupaciją.

GEN. A. NESBITT, kanadietis paskirtas į apsaugą Anglijos karalienės Elzbietos II, kuri spalio mėn. lankys Kanadą ir JAV.

BENITO MUSSOLINI laidojamas šeimos kapinėse. Italijos vyriausybė ligi šiol diktatoriaus kūną laikė kitur. Dešinėje stovi Mussolinio žmona Rachelė.

[illegible] vienas, kuris nebuvo atstovas

[illegible] Lyg tyčia, vienam pasiturinčius, buvo ir kitas laivas. Jam atsisėdo ir atliko su kitais reikalaujamą priemaiką. Bet atsirądęs tikrasis atstovas pakėlė triukšmą. Nelegalusis teisinosi sakydamas, kad griebęsis šios išeities apdumti akis savo rėmėjams. Jo partijai nelaimėjus bijojęs, kad tie, kurie jo kandidatūrą rėmė pinigais, nepareikalautų grąžinti.

Napoleonas laimėjo

Prancūzijos visose mokyklose buvo įsakyta mokiniams išrinkti patį didžiausią prancūzų tautos herojų. Atsakymai buvo taip įvairūs, kad tarp herojų pakliuvo veik visos artistės ir modistės. Bet visus [illegible] daugumą nunešė Napoleonas.

Ambasadorių mintys

Clare Boothe Luce, JAV eks-ambasadorė Italijai, apie pasiuntinių darbus šitaip atsiliepė: "Jei ambasadorius, palikdamas savo vietą, turi sumynęs pūsles po padais, susigadinęs tulžį, tuščią piniginę ir įsitikinimą, kad pasaulio pagerinti neįmanoma, tai reikia manyti, kad jis savo darbą stengėsi atlikti kuo geriausiai".

Kitaip išsitarė Norvegijos ambasadorius Anglijai Per Prebensen. Jis, kaip lietuviškosios sakmės blogasis paukštis, nuvertino diplomatus. Anot jo: "Diplomatas yra tik toks asmuo, kuris turi išrišti komplikuotus klausimus, kurie iš viso nekiltų, jei nebūtų diplomatų".

Meilė su priemaišom

Šiais laikais iš jaunimo galima tikėtis visko. Rimto italų žurnalo redaktorui, kuris atsakinėja į rimtus skaitytojų klausimus, buvo paklausta: "Esu 9 metų vyras. Įsimylėjau į vieną ponią — mamos draugę. Ar tai yra meilė? Ji man atneša saldainių, bet apie ją aš pagalvoju, kai tų saldainių nė skonio jau nejuntu".

Redaktorius atsakė: "Pats sykį kalbi apie meilę, o dusyk apie saldainius. Iš to pats padaryk vyrišką išvadą."

VOKIETIJOS RYTŲ SIENŲ IR KLAIPĖDOS KLAUSIMU

SPAUDA

Keleivis, Mažosios Lietuvos lietuvių laikraštis, Nr. 3-4-5, kovo - balandžio - gegužės, tik dabar iš Vokietijos atėjo. Jame patraukia dėmesį informacija apie vokiečių nusistatymus Klaipėdos atžvilgiu. Tas klausimas suaktualėjęs vokiečių parlamento rinkimų agitacijoje.

UŽ 1937 METŲ SIENAS 4/5

"Fed. Vokietijos vyriausybė per savo užsienio reikalų ministerį von Brentano ir kiti vyriausybei artimi sluoksniai — rašo Keleivis — pakartotinai ir nedviprasmiškai pareiškė, kad **Vokietija siekia 1937 metų sienų.** Tą patį pakartotinai pareiškė ir opozicinės socialdemokratų partijos vadovai. Tad 4/5 visų gyventojų, aiškiai pasisakydami už 1937 metų sienas, kaip būsimų derybų išeities bazę, tuo pačiu pasisakė ir už tai, kad Klaipėdos kraštas neabejotinai lieka prie Lietuvos ir Sudetų kraštas prie Čekoslovakijos. Gi mažesnės grupės, kaip štai BHE (pabėgėlių partija. Red.), kurių kai kurie veikėjai pageidavo Hitlerio nustatytų 1939 metų ar 1945 metų sienų, vokiečių politikos nustatyme teturi labai menką svorį ir reikšmę.

PRIEŠ SMURTO TEISĘ

"Verta pažymėti, kad, tokiu būdu, tiek vokiečių vyriausybė, tiek pozicijos ir opozicijos stambiosios partijos, tiek ir svarbesnieji laikraščiai pasmerkia anas nacionalistines Hitleriu atsiduodančias užgaidas dėl sienų.

"Kaip pavyzdį čia pažymėsime, ką balandžio 30 parašė 'Stuttgarter Nachrichten". Rašydamas apie BHE pasisakymą Sudetų ir Klaipėdos krašto klausimais, laikraštis t. k. pastebi: "Abu kraštai buvo įjungti į Vokietiją sutartimis. Tačiau teisė nėra vien tik raidė. Abi sutartys buvo Hitlerio prievarta išgautos, panaudojant karinį smurtą. Jei norima save laikyti fanatiniu kovotoju už teisę, tai kaip tik reikia atsisakyti sutarčių, išgautų prievarta. Prievartavimas yra neteisybė". M. Lietuvos laikraštis daro išvadą:

"Dar niekas nežino, kokios susidarys rytų sienos ir kada tai įvyks. Vis dėlto galime su pasitenkinimu pažymėti, kad vokiečių tautos didžiausioji didžiuma bent jau Klaipėdos krašto priklausymo prie Lietuvos teisėtumu neabejoja. Tai yra ženklas, kad grobuoniška Hitlerio dvasia iš Vokietijos yra išgaravusi".

O BETGI BUDĖTI REIKIA

Po tokios šviesios laikraščio išvados tenka betgi pastebėti, kad politikoje galimybės pakursto norą siekimus didinti ar mažinti. Tenka budėti, ar vokiečių tarpe reikšis sienų atžvilgiu siekimų didinimas ar mažinimas. O didinimo norus išduoda ir Boris Meissnerio 1956 išleista knyga "Die Sowjetunion, die Baltischen Staaten und das Volkerrecht". Joje, kaip informavo žurnalas Į Laisvę 1956 Nr. 11, autorius Klaipėdą laiko Vokietijos dalim, kurią Lietuva buvo atplėšusi neteisėtai ir sugrąžinusi Vokietijai teisėtai. Autorius yra ne tik teisės specialistas, bet ir aukštas užsienių reikalų ministerijos pareigūnas.

Dėmesio vertas buvo ir Vokietijos pareiškimas Sovietam dėl repatriacijos iš Rusijos Vokietijos piliečių, kurie buvo gyvenę Lietuvoje, Klaipėdos krašte, rytų Vokietijoje ir t.t. Vadinas, išskyrė Lietuvą ir Klaipėdos kraštą.

Tos rūšies reiškinius tenka nuolat sekti, nes jie ir sudarinėja bendrą opiniją, paskiau atsiliepiančią pačios vyriausybės didesniem ar mažesniem siekimam.

MARSO PASIUNTINIAI VALDO CHRUŠČIOVĄ IR EISENHOWERĮ

Romoje buvęs Italijos diplomatas ir konsulas dr. Alberto Perego neseniai sukvietė spaudos atstovus ir juos nustebino savo pareiškimais; esą žemės planetos politiniam reikalam vadovauja jau nebe Chruščiovas ir Eisenhoweris, o pasiuntiniai iš Marso planetos. Chruščiovas ir Eisenhoweris esą tik jų valios vykdytojai... Jau septyneri metai, kai jie valdo mūsų žemelės reikalus...:

Tai patyręs dr. Perego 1954 lapkričio 6. Ligi to laiko jis netikėjęs jokiom skraidančiom lėkštėm. Bet kaip tik tą dieną jis buvęs mineralinių vandenų fabriko terasoje, nuo kurios labai gerai matyti Romos vaizdas su šv. Petro bazilikos kupolu. Bežiūrėdamas iš terasos į tą Michelangelo kūrinį, jis staiga beveik žado netekęs. Jis pamatęs viršum bazilikos kosminius lėktuvus. Jie skridę graikiškojo kryžiaus forma. Viršum bazilikos kupolo jie porai sekundžių staiga sustoję, paskui dideliu greičiu dingę.

Nuo to laiko eksdiplomatas atsidėjęs tyrinėjo liudijimus apie skraidančias lėkšteles ir susirašinėjo su kitais, kurie tokias lėkšteles stebėję. Jis tiek įsitraukė į tą reikalą, kad iš namų neidavo jau be žiūronų. Ir eksdiplomatas galėjo tvirtinti žurnalistam, kad jis matęs 53 kartus viršum amžinojo miesto skraidančius kosminius lakūnus. Kai kada jų buvę dideli kiekiai, iki 85 vienetų. Dar nuostabesnė buvo jo žinia: jau apie 3000 kartų tie lakūnai iš Marso buvę žemėje nusileidę.

Apie tuos visus dalykus Perego jau baigiąs leisti knygą, kurioje jis padaro išvadas, kad tie Marso pasiuntiniai atvyksta į žemę su taikingais norais. Apie jų taikingus norus kalbą jų pasirodymai viršum šventojo miesto, pasirodymai tautinių švenčių progom Amerikoje, Argentinoje, Prancūzijoje. Italijoje ūkininkas Angelucci buvo net įlipęs į nusileidusią lėkštę, ir lakūnai jį priėmę draugiškai. Jie atvykstą su paskatinimais išvengti trečiojo karo, nors jie tai pareiškia tik simboliškais ženklais. Tai esą supratę mūsų valstybių vairuotojai, ir Korėjos karą sutarę baigti. Taip jau nuo 1950 Marso politikai vadovaują žemės likimui. Jie kišąsi į žemės politiką, nes atominiai sprogdinimai galį išblokšti iš pusiausvyros kosmą, ir tuo kelių sudaryti pavojaus patiems Marso gyventojam...

Tas visas eksdiplomato pareiškimas spaudai rodo ne tiek pavojų išblokšti iš pusiausvyros kosmą, kiek patį žmogų, gal būt ir patį eksdiplomatą, bekalbant ir besvajojant apie atominio karo baisumus ir apie savo galvos perdėtą branginimą.

● Lituanus naujas numeris jau baigiamas surinkti. Greitu laiku jis bus išsiuntinėtas skaitytojams.

SIŲSDAMAS DOVANŲ SIUNTINIUS

Į VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS SRITIS

Nemokėk daugiau kaip $8.50 už patarnavimą.

Nemokėk daugiau kaip 5% siunčiamos daiktų kainos ir persiuntimo išlaidų garantavimui (šį dalyką saugok labai atsargiai).

Neturėk reikalų su betkokia firma, kuri neautorizuota ir neturi leidimo. Siųsk siuntinius tik per autorizuotas firmas, o ne per tarpininkus.

Nemokėk jokių paslėptų mokesčių, arbatpinigių ir kt.

Veik saugiai. Saugok laiką ir pinigus.

Siųsk savo dovanų siuntinius TIESIOGIAI per betkurias šias įstaigas:

PARCEL DEPARTMENT

GLOBE TRAVEL SERVICE

PHILADELPHIA 6, PA.
716 Walnut St., tel. Lombard 3-3155. Kasdien 9-5, trečiad. 9-8

CHICAGO 32, ILLINOIS
4102 Archer Avenue, tel. FR. 6-6399. Kasdien 9-7, šeštadieniais 9-5 val.

DETROIT 10, MICHIGAN
6446 Michigan Ave., tel. TAshmore 5-7560. Pirm., antr., treč., ketvirt. 9-6, penkt. ir šešt. 9-9 v.

NEW YORK 23, N. Y.
1991 Broadway, tel. LYceum 5-0900. Kasdien ir šešt. 9-5 val. (sekmadieniais uždaryta).

CLEVELAND, OHIO
1165 East 71st St., tel. UTah 1-0307. Kasdien 10-7, šešt. 10-5.

SO. BOSTON, MASS.
Room 10, Ellis Bldg., 409 East Broadway, tel. ANdrew 8-8764. Kasdien 9-5; šeštadieniais 8-2; ketvirtadieniais 9-7.

LIMOUSINE SERVICE

PLANNING A WEDDING?
Unionport
Limousine Service
Cadillacs For Weddings
And Special Occasions
SY 2-3220

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Urmo (wholesale) bei smulkmenų (retail) importuotos bei vietinės vilnonės ir maišytos medžiagos, suknelių bei paltų medžiagos, šalkos.

Mes parduodame geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

DUODAMA SPECIALI NUO LAIDA UŽ MEDŽIAGAS SIUNČIAMAS Į LIETUVĄ

200 Orchard St. New York 2, N. Y.
Kampas Houston St.
Telef. AL 4-8319

Vilnonės medžiagos Lietuvai

ĮVEŽTOS IR VIETOJE GAMINTOS
- Medžiagos vyrų ir moterų eilutėms, švarkams, suknelėms.
- Šilkiniai, rayoniniai, medvilniniai kaspinai, vilnų audeklai. Yardais ir gabalais.
- Didelis spalvų ir pavyzdžių pasirinkimas.
- Geriausios rūšys, prieinamos kainos.

(Atsinešk šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas)

SAMUEL BECKENSTEIN, INC.
TRYS DIDELĖS KRAUTUVĖS
118 Orchard St. 125 Orchard St. 130 Orchard St., N. Y. C.
GRamercy 5-4525
Closed Saturday, open Sunday 9 A. M. to 6 P. M.
Privažiavimas: 8 Ave. Ind. Line, Train D iki Delancy St. Nuo čia pėsčiam trumpas kelias iki Orchard St.

GRIPSHOLM RESTAURANT

324 East 57th Street, N. Y.
Finest Swedish
Smorgasbord
LUNCHEON
COCTAILS
DINNER
OPEN
EVERY DAY

Skaitykite "Aidus". 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams.
Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

WEISS & KATZ, INC.
107 Orchard St., N. Y. C.

Didelis pasirinkimas
AUDINIŲ
vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės.
Specialiai žemos kainos tiem, kurie siunčia audinius į užsienį

DARBININKAS Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 17, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUŽIEDĖLIS. Straipsnius ir korespondenciją redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Pradedant mokslo metus

Mokslo metam vėl prasidedant, susiduriama su tomis pačiomis problemomis: patalpų ankštumu, mokytojų trūkumu, religiniu auklėjimu ir tautiniu sąmoninimu. Vienos iš tų problemų rūpi visam kraštui, kitos — vieno kurio tikėjimo arba vienos tautybės žmonėm.

★

Patalpų ankštumas kiekvienais metais sudaro vis aštresnę problemą. Mokyklos yra perpildytos. Senate svarstytas įstatymas, kuriuo federalinė vyriausybė būtų įsipareigojusi atskirom valstybėm padėti pastatydinti daugiau mokyklų, nepraėjo. Pasigirdo priekaištų prezidentui, kad įstatymo pakankamai neparėmė savo autoritetu, nors išreiškė apgailestavimą, įstatymą atmetus. Daug kas gailėjosi ir daug kas liko patenkinti, sutaupę federalinei valdžiai pinigo; kiti buvo patenkinti, kad išvengta žingsnio į vadinamąjį valstybinį švietimą. Federalinei valdžiai prisidedant prie mokyklų statybos, esą, būtų sustiprėjus jos įtaka auklėjimui, kuris turįs būti laisvas. Kaip ten būtų buvę, kas žino, bet mokyklų ankštumo klausimas liko neišspręstas, kaip ir mokytojų trūkumo dėl neviliojančio juos atlyginimo.

★

Religinis auklėjimas taip pat lieka neišspręsta problema. Viešosios mokyklos kratosi religijos dėl vadinamos sąžinės laisvės. Kai kurie miestai ir valstybės nepriima į mokyklų autobusus vaikų, kurie lanko privatines mokyklas. Tom mokyklom taip pat neteikiama finansinės paramos, kurią gauna viešosios pradžios ir aukštesnės mokyklos. Vadinasi, kam religinis auklėjimas nerūpi, tie yra privilegijuotoje padėtyje, nes jų vaikų privalomą mokslą apmoka valdžia; kam vaiko tikėjimas rūpi, tie moka dvigubus mokesčius: viešom mokyklom išlaikyti ir savo vaikų mokslui apmokėti.

Tokia saugojamoji sąžinės laisvė nėra laisvė, o socialinis neteisingumas ir legalizuotas vaikų nureliginimas. Tai sunku suprasti ir pateisinti, kai iš kitos pusės šaukiama dėl didėjančio mažamečių nusikaltimo. Jaunųjų nusikaltimai negali sumažėti, kol valstybė nepatvarkys taip, kad dauguma tėvų galėtų pagal savo sąžinės laisvę pasirinkti vaikam norimą religinį auklėjimą lygiom teisėm su viešom mokyklom.

★

Tautinis auklėjimas labiausiai rūpi atskirom mažumų grupėm. Čia bene geriausiai yra susitvarkę prancūzai, kurie turi pradines mokyklas su labai geru savo gimtosios kalbos dėstymu. Kitos tautos Amerikoje yra mažiau sąmoningos ir net neišnaudoja tų teisių, kurias įstatymai teikia.

Prie tų neatspariųjų iš dalies priklauso ir lietuviai. Jie turi nemažai parapinių ir kelias aukštesniąsias mokyklas, bet lituanistiniai dalykai jose yra laba apleisti arba menkai dėstomi. Įvairių priežasčių neminėsime, nes jos visiem žinomos, bet norime vis dėlto pabrėžti, kad labai daug kas priklauso nuo parapijų klebonų, kurie mokyklų išlaikymu rūpinasi, seserų mokytojų ir pačių tėvų. Visi kartu galėtų ir privalėtų daug daugiau padaryti, nes nuo lietuviškos mokyklos priklauso ir pačios parapijos išsilaikymas.

Amerika atsilikusi dvejais metais

JAV valdžios ir spaudos pasisakymai apie sov. raketą ir ko iš to galima laukt

Rugpiūčio 26 Sovietai paskelbė žinią, kad jie sėkmingai išmėginę "daugiaaukštę raketą", kuri gali pasiekti bet kurią žemės vietą.

KĄ MANO APIE TAI AMERIKOS VALDŽIA?

Amerikos prezidento, valstybės sekretoriaus ir karinių ekspertų pareiškimai buvo tokio turinio:

- **karinių jėgų pusiausvyra liko nepakitusi, nors rusai apie savo raketą ir tiesą kalbėtų;**
- Patikima, kad rusai padarė pažangos raketų srityje;
- bet dar tolimas laikas, iki bus galima jas vartoti karinėm operacijom;
- rusai turi gerą progą pasinaudoti raketa propagandai nusiginklavimo konferencijoj.

AR RUSIJA TIKRAI PRALENKĖ?

Taip Vakaruose manoma. Tas Vakarų nuotaikas NYT vedamajame taip išreiškė:

"Vakarų lyderiai pripažino, kad pretenzija (jog Sovietai pralenkė Ameriką raketų srityje) turi pagrindo. Bet taip pat jautė, kad rusai dar toli iki praktiškai panaudojamų raketų ir kad Amerika yra netoli užpakaly".

KIEK AMERIKA UŽPAKALY?

St. Alsop (NYHT) mini Amerikos specialistą, kuris buvo pareiškęs:

Sovietai pralenkę Ameriką vieneriais metais, o dabar jau dvejais.

Alsop išvedžioja, kad tuos dvejus metus sovietai išnaudos ir dabar jau galės grasinti ne tik Amerikos miestam, bet ir Amerikos bazėm, kurių paskirstymas yra gerai žinomas.

AR SOVIETAI PULS, AR ŠANTAŽUOS?

"Niekas negali pasakyti — kalba toliau Alsop, — ar tokiom aplinkybėm Sovietai gali imtis staigios atakos. Bet nėra sunku pasakyt, kad Sovietai pasinaudos kiekviena galimybe šantažuoti Jungt. Valstybes, kad jos priimtų "super Miunchenų".

Apie šantažą kalba ir USN aW Report. Esą tik po penkerių metų, mažiausia, Rusija ir Amerika galės imtis karo 5,000 mylių raketom. Dabar Rusija turi naują ginklą tik šantažui, kad ji yra jėga Nr. 1.

Pereitais metais lapkričio 5, Rusija grasino raketom, kad Angliją ir Prancūziją išstumtų iš Egipto. Dabar gal imsis grasyti raketom, kad Ameriką išstumtų iš Europos, Azijos, vidurinių rytų.

"TAUTA GALI BŪTI RAMI"?

Kongrese įtakingasis Johnson slaptoj konferencijoj aiškinosi su kariniais specialistais. Kai kurie kongresmanai pareiškė prieškaištų karinei vadovybei, kad ji nepakankamai greitai mėgino raketas ir davėsi aplenkiama. St. Alsop metė ir kartesnį žodį vyriausybei:

"Tokiom aplinkybėm tiesiog nesuprantama, kad Eisenhowerio vyriausybė ėmėsi įkalbinėti amerikiečių tautai, kad ji nesirūpintų ir kad viskas yra tvarkoje".

RAMINIMOSI PASTANGOS

Norint apraminti nuotaikas, buvo paleista žinia, jog kariniai sluoksniai nebuvo nustebinti sovietų raketos; jau prieš kelis mėnesius jie turėjo žinių apie jų padarytą pažangą. Raminimo tikslui tą pat savaitę buvo paskelbta, kad ir Amerika tom pat dienom paleidusi dvi savo raketas, nors mažesnio tolumo. Vokietijoje įspūdį atitiesti mėgino laikraštis "Die Welt", paskelbdamas karinio specialisto straipsnį, kad

Amerika jau gamina atominę energiją varomas raketas. Tokia raketa netrukus būsianti tiek pasenus, kad ją teksią mesti į laužą.

Ją dirbanti North American Aviation Co., vadovaujant vokiečiui F. R. Friedrichui. Tačiau minėta bendrovė žinią paneigė.

Washingtono spauda raminosi tuo, kad rusai jau nuo caro laikų ne sykį sugalvoję naujus pranašesnius ginklus, bet jais nemokėdavę praktiškai pasinaudoti.

Tarp tų visų išvedžiojimų yra aiškios betgi kai kurios išvados. Viena,

sovietinė raketa jau yra virtusi stipriu "šaltojo karo" ginklu. Antra, **sovietai padėjo pralenkti Ameriką Vakarų opinija,**

pastaraisiais metais reikalaudama sustabdyti atominių ginklų bandymus. Sustabdyt Amerikos, ne Sovietų bandymus.

Trečia, o Amerikos visuomenės opiniją migdė vyriausybės narių barstomi **optimistiniai** pareiškimai apie susitarimus su Sovietais dėl nusiginklavimo.

Vakaruose yra legijonas naivių žmonių, kurie yra virtę Maskvos propagandos garsintuvais. Jų vaisiai ima reikštis.

M.

KLAIPĖDA. Nuotr. V. Augustino.

RYTPRŪSIŲ KAIMUOSE LIKĘ TIK PO 5—12 ŽMONIŲ

Iš 2,6 mil. gyventojų likę tik 100,000 • Daugiau kaip vienas milijonas atgabenta naujų • Ūkis gamina pusę to, kas buvo. • Bet Rytprūsiai skirti tik Sovietų karine baze.

Rytprūsiai seniau ir dabar... Tuo klausimu naujos medžiagos pateikė N. Y. Staats - Zeitung...

Rytprūsiuose seniau gyveno 2,6 mil. Iš jų vakarų Vokietijoje dabar atsidūrė ir apsigyveno 1,4 mil., rytų Vokietijoje, sovietų valdomoje, gyvena 700,000. Pačiuose Rytprūsiuose likę iš senesnių gyventojų apie 100,000. Kiti yra karo ir sovietinio šeimininkavimo likviduoti. Ir tie, kurie yra likę Rytprūsiuose, daugelis yra suardytų šeimų likučiai. Pernai, leidus šeimom susijungti, iš lenkų valdomos Rytprūsių dalies persikėlė į vakarų Vokietiją vėl 7,000 gyventojų.

Į Rytprūsius buvo prigabenta naujų gyventojų. Labiausiai 1945—47. Dabar pastebimas net jų atitraukimas.

Kiek jų yra prigabenta iš Rusijos ir iš Lenkijos, galima spėti iš to, kad dabartiniu metu Rytprūsiuose esą maždaug pusė to gyventojų skaičiaus, kuris buvo prieš karą, vadinas, atgabenta daugiau kaip vienas milijonas.

Šiaurinėje Rytprūsių dalyje, kurią valdo Sovietai, 350 kaimų likę visai be gyventojų, daugiau kaip 400 kaimų gyventojų yra po 5—12 asmenų. Rytinėse apskrityse ištisi kaimai yra panaikinti. Tačiau esą panaikintų kaimų ir pietinėje dalyje, kurią valdo lenkai.

ŽEMĖS ŪKIO GAMYBA RYTPRŪSIUOSE

prieš karą išmaitindavo vietos gyventojus ir turėjo pertekliaus išmaitinti dar vienam milijonui gyventojų. Pieno ūkio gamyba galėjo išmaitinti viso 5,5 mil. gyventojų, taigi apie tris mil. daugiau nei buvo pačiuose Rytprūsiuose. Dabar Karaliaučiaus rajono partijos šefas Černiševič paskelbė, kad Karaliaučiaus sritis priklauso prie tų, kurios reikalingos ūkinės pagalbos iš šalies. Panašiai atsiliepė apie savo "vaivadiją" Alensteino kompartijos sekretorius Tomaszewski.

Pagal rusų ir lenkų davinius dabar derlius pasiekia tik pusę to, kas buvo prieškariniais laikais. Gyvulių lenkų valdomoje srityje yra truputis daugiau kaip pusė to, kas buvo prieš karą, o sovietų valdomoje mažiau nei pusės.

Gyvulių rūšis yra menkesnė, ir karvės mažiau pieningos, nes ir ganyklos visai apleistos.

Prieš kara nuo 100 ha pieno būdavo 66,000 litrų, dabar pagal lenkų davinius 22,000 litrų, o sovietinėje dalyje dar mažiau.

Šiaurinėje Rytprūsių dalyje iš buvusių privačių ūkių padaryti kolchozai ir sovchozai. Lenkų valdomoje srityje 2956 kolchozai buvo panaikinti.

Dabar lenkų valdomoje srityje 37% dirbamos žemės yra sovchozų žinioje, 63% atsidūrė privačiose rankose. Daugumas naujų ūkininkų turi po 5—10 ha.

Tiek pietuose, tiek ir šiaurinėje dalyje ištisi plotai dirvonuoja, nedirbami.

(Nukelta į 5 pusl.)

APIE UPELIUS

ALB. BARANAUSKAS

2.

Kai po valandos, spėjęs iš naujo įkaisti ir atsigerti dulkių, vėl susitiksite su upeliu, greičiausia, tuo pačiu, lenktyniaujančiu su jumis, teks kiek nusivilti — netik jums, bet ir arkliams. Vietoje brastos, rasite tiltą. Pavasarį ir rudenį tai didelis patogumas, tačiau dabar kaitroje čia jau nebesustosite atsivėsinti, nė pasigirdyti. Ant tilto niekas nestoviniuoja; priešingai, lyg ieškant atpildo už nesančius, vien brastos teikiamus patogumus, stengiamasi juo perlėkti taip, kad sudundėtų tikra perkūnija, net kur nors už kilometro prakaituoją šienpiūviai ar rugių kirtėjai pakels į dangų susirūpinusią akį, kitą primerkęs nuo saulės, baimindamiesi, be neatslenka debesis.

Juo geresnis tiltas, juo garsiau ir darniau jis sudundės po ratais. Pušinės lentos, įdžiovintos iki suskeldėjimo, su karštu oru mikroskopinėse gyslelėse, iš kurių saulė senai išvarė sakus, užgroja švelniai ir skambiai, kaip garsiųjų meistrų darbo smuikas. Geležiniai tūrėklų vamzdžiai sustiprina lygų medžio virpėjimą ir, nelyginant antenos, oro bangomis paskleidžia į visas puses. Apačioje — rezonacijos kamera su mirgančiais vandens atspindžiais, uždaryta karklų ir alksnelių, tepaliekančių dvi angas priešpriešais garsui išeiti. Tiktai vieną ar du kartus ilgesnėje kelionėje tiltas jus storžieviškai apgaus — iš pažiūros nieko netrūksta, tačiau, nors ir kaip įsilėkėjęs, persirisite tik su nedarniu ratlankių tarškesiu, lyg akmenimis grįstoje patvartėje. Išlipęs iš vežimo ir persisvėręs per tūrėklus, pamatysite pilką betono masę su įleistais vandeniui pratekėti dviem ar trimis siaurais bidonais, neteikiančiais jokio atskambio. Visa laimė, kad tokių kerėplų užtiksite retai; juos už nedidelę kainą statydavo keliaująs šulinių gręžėjai, įkalbėdami viršaičiams, kad šie tiltai amžini. Paskui, žiūrėk, pavasarį ledams, o rudenį žagarams ir lapams užkimšus angas, kylanti srovė leisdavosi skersai kelio, jį taip išgraužda-ma, kad reikėdavo uždaryti ilgesniam laikui ir makaluoti kur nors per arimus braston.

Naktimis po senais tiltais, sako, vaidendavosi. Pavyzdžiui, iš po vadinamo Roptilčio iškišta ranka vėlai iš miesto grįžtančius prašydavo lauktuvių pyrago. Dieną po jais beveik visada galima užtikti pulkus besimaudančių ančių ir žąsų, kurios gagenimu ir kvarkšėjimu atsiliepia į ratų trenksmą virš savo galvos. Kartais jus išgąsdins baisus maurojimas, aidinčių sienų padidintas iki staugimo — tai zyliojanti karvė čia pasislėpė nuo vapsvų. O dažnai, jei aplinkui gyvėna žmonės, keleivį tyčiomis pabaugins įsibridę vaikėzai, suspiegdami tokiais balsais, kad net aptingę arkliai dar gerą kelio galą po to bėgs visai smagia ristele.

Už tilto kelias sukasi ir gerą valandą eina upelio krantu, o saulė kaitina, net nebėra kuo atsikvėpti. Šiurkštūs alksnių lapai su iššokusiomis gyslomis atvirkščioje pusėje, jau ir šiaip neįdomūs pažiūrėti, nors labai tinkami prie žaizdų, dabar karo visai suglebę, susisukę vamzdeliais nuo alpinančios kaitros. Tačiau apsižvalgęs dauboje, užmiršite karštį, tvankumą ir uodus: barkūnais ir laukiniais dobiliukais aptekusios sienos abiejose pusėse kyla tiesiog į dangų, tepalikdamos mėlyną juostą virš galvų, kur, kaip varinė sagtis, žėri saulė. Visose pusėse aidas kartoja jūsų perdžiūvusio vežimėlio girgždesį.

Ant vieno kranto aukštai, kaip ant bažnyčios stogo, stovi geltoni rugiai, tarytum iš tolo primašinti jūsų pravažiavimo ir subėgę artyn pasižiūrėti, kas ten kelia tokį trukšmą, Kitu krantu, nelyginant paskliusi, tvirtovės sienas atakuojanti kariuomenė, laipioja putinai. Matyt, ten juos traukia gaivinanti šaltinėlio versmė. Štai, per krūmus molyje vingiuoja šlapia vaga, o už poros žingsnių po žolėmis upelin įteka skaidri, kaip ašaros, čiurkšlė. Ant kranto stūkso kažkoks pastatas, nežinia, kluonas ar tvartas, nes matyti tiktai kraštas šiaudinio stogo, tačiau ne gyvenamoji troba, kadangi be kamino. Per daubą iš ten į upelį pramintas takas. O už vingio kelias netikėtai įsidrąsina, metasi šalin nuo upelio ir pradeda atkakliai, nagais ir dantimis, kabintis į skardį.

Dauba kiek prakasta, kelias lietaus paplautas, prasigraužęs, kaip tuneliu, tarp stačių krantų, užstojančių saulę. Vadžių trūkterėjimu paraginus įsitempusius, pradedančius putoti arklius, kylant tiesiog į baltą, šviesų debesį siauro tunelio gale; dar, rodos, keletas žingsnių, ir jūsų ratai nugrims, kaip į patalus, debesio liūlynuose... Tačiau užsiritus ant kurios pakraštyje po medžiais stovi du maišų prikrauti vežimai, o už balzganų jovarų riogso dulkėta siena su iki galo atlapomis durimis. Iš jų-dos angos sklinda toks dundėjimas, kad du seni ūkininkai ant slenkščio rėkia vienas kitam visa gerkle, lyg bardamiesi. Jus pamatę, jie nutyla, įsideda burnon pypkes, kuriomis prieš tai mosavo, ir seka akimis. Įsitikinę, kad nesustosite, ūkininkai vėl pradeda šūkauti tarp savęs.

Už malūno, kur upelio krantas lygus ir plikas, akis privers nesmagiai sumirkčioti blizgą krintančio vandens purslai, o ausis apkurtins trenksmas ir šniokštimas. Užtvanka mūrinė, su lieptu viršuje, kurio tūrėklai tokie pat miltuoti, kaip ir visas malūnas. Antrame krante prie vandens prieina sodo tvora, apaugusi slyvaitėmis, pro kurias raudonuoja čerpių stogas. Tai malūnininko namai. Putotas, sraunus, iki pat krantų sklindąs upelis greitai nešdinasi į lankas, dingdamas žalioje platybėje, kur jo srovė nepaženklina nė medžiai, nė krūmai. Tik iš blyksterėjimų saulėje atseksite kryptį ir sužinosite, kad upelis įteka į durpynus. O sustabdžius malūną, vaga per pusvalandį taip nuseks, kad ten, kur dabar sukasi putos, iš rugienų atlėks trukšmingai pasimaudyti žvirbliai.

Pakeliui pas paupio gyventojus užtiksite ir daugiau užtvankų, tik nepaiyginti mažesnių, negu malūno, ir įrengtų kitokiu tikslu. Tai tvenkinėliai galvijams girdyti per vasaros sausras, tačiau dažniausiai čia tematysi žąsiukus ir ančiukus, kurie kaitrioms dienomis visai nesikrausto krantan. Dėl to užtvankos žagarai apnešti plunksnomis, o drumstame vandens paviršiuje plūduriuoja jauniklių padaigai, bangų plakami prie kranto. Ilgainiui šitoks paukščių išpliurzintas tvenkinėlis, nusekusiai srovei beveik neįnešant šviežio vandens, saulės kaitinamas, pradeda nemaloniai dvokti. Krūmuose įsiveisia spiečiai uodų, kurie, vos sulaukę vakaro, traukia kieman varginti gyventojų, o nakčia įsiskverbia trobon per smulkiausius plyšelius. Užėjus lietui, mūsų kalvotoje, į Vižainio aukštumas atsiremiančioje apylinkėje visuomet staigiai pakeliančiam upelių vandens lygį, ūkininkas atidaro užtvanką ir leidžia srovei gerai išplauti visą tvenkinį. Po to jis prisipildo skaidraus vandens, o dugne vėl geltonuoja žvirgždai ir smėlis.

Per užtvanką, nors nuolat ardomą, tačiau nuo drėgmės per porą dienų apsilapojančią ir pradedančią leisti ūgius, visada čiurkšlia krioklelis, iš tolo linksmai sveikinąs atvažiuojantį svečią ar grįžtantį iš kelionės šeimininką.

(Bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

Mykolui Biržiškai 75 metai

Prie Ramiojo vandenyno pakrančių nublokštas Mykolas Biržiška rugpiūčio 24 sulaukė 75 metus. Po daugel vargų, tragiškų pergyvenimų jis nepalūžo ir dabar triūsia, tyrinėdamas mūsų praeitį, rašydamas. Jis vienas iš likusių trijų gyvų nepriklausomybės akto signatarų, senosios literatūros tyrinėtojas, profesorius, Kauno ir Vilniaus universiteto rektorius, visuomenininkas, publicistas.

Gimęs 1882 m. rugpiūčio 24 Viekšniuose, augo ir brendo žemaitiškai lenkiškoje bajoriškoje kultūroje ir tik 1900 metais apsisprendė kaip lietuvis. Nuo tada jis įsijungė į veiklą už lietuvių tautos gaivinimą, formavimą, jos kultūros kėlimą, vedimą į nepriklausomybę.

Baigęs Maskvos universitete tesę 1907 m., apsigyveno Vilniuje ir sutapo su tautiniu judėjimu. Čia dirbo įvairiose laikraščių redakcijose ir daug rašė ne tik lietuviškoje, bet ir lenkiškoje, rusiškoje spaudoje. Taip lietuviškus klausimus perkėlė į svetimųjų spaudą, polemizavo, supažindino su lietuvių senąja literatūra. Jis dirba Mokslo Draugijoje, buvo Lietuvos Tarybos narys ir pasirašė Nepriklausomybės aktą, vėliau vadovavo švietimo ministerijai, rūpinosi lietuviškų mokyklų steigimu rengė joms įvairius vadovėlius, pats mokytojavo Vilniuje lietuvių gimnazijoje ir jai vadovavo.

Kai Vilnių užėmė bolševikai, o vėliau lenkai, jis nepasitraukė iš jo. Atstovavo Lietuvos vyriausybę, gynė gyventojų reikalus ir toliau mokytojavo lietuviškoje gimnazijoje, leido įvairius laikraščius, kuriuos lenkai uždarinėjo. Pagaliau lenkai jį baudė kalėjimu ir galų gale 1922 ištrėmė iš Vilniaus. Grįžęs į Kauną, tuoj įsijungė į universitetą, kur dėstė senąją literatūrą, keletą kartų buvo išrinktas humanitarinių mokslų dekanu, vienu metu rektoriavo Kauno universitete. Prijungus Vilnių, vėl grįžo ir ten rektoriavo iki 1944 m. Atsidūręs tremtyje, profesoriavo Pinnebergo Baltijos universitete ir 1949 m. atvyko į Ameriką.

Šalia tiesioginio darbo universitete, rado laiko aktyviai dalyvauti ir visuomeniniame gyvenime, pirmininkavo Vilniui Vaduoti Sąjungai, uoliai bendradarbiavo spaudoje, enciklopedijoje.

Nemaža triūso ir laiko jis skyrė lietuvių literatūros tyrinėjimams. Nors buvo baigęs teisę, bet studijų metu klausęs istorijos ir literatūros paskaitų, labiau pamėgęs literatūrą nei teisę, jis vėliau ir atsidėjo tik senosios lietuvių literatūros tyrinėjimams. Pirmiausia grįžo į žemaičių bajorų kultūrą, kuri buvo jam taip artima, ir iš jos iškėlė daug gražių smulkmenų, išryškino ano meto idėjas. Čia atsirado didesnės studijos apie Klementą, Vilniaus universiteto romantinę literatūrą, Daukantą, Baranauską, Donelaitį. Tai buvo daugiau vadovėliai, pritaikyti mokykloms, ir juos ilgus laikus vartojo gimnazijose. Domėjosi jis ir tautosaka ir parengė jos vadovėlį. Paskelbė visa eilę senovės raštų, kurie bus gera medžiaga tolimesniems tyrinėjimams.

Jubiliatas M. Biržiška yra parašęs šiuos stambesnius veikalus: Rinktiniai mūsų senovės raštai (1927), Vilniaus Golgota (1930), Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos, I-II (1931-1938), Anuo metu Viekšniuose ir Šiauliuose (1938), Vilniaus universitetas 1940-1941 (1948), Lietuvių Tautos kelias, I-II (1952-1953). Vilniaus klausimu yra parašęs pluoštą populiarių knygučių.

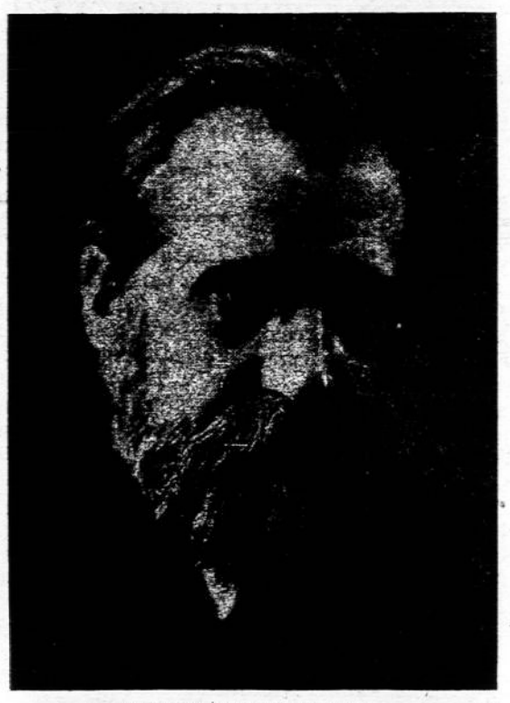

PROF. MYKOLAS BIRŽIŠKA.

A. VIENUOLIS PAS VYSKUPĄ BARANAUSKĄ

A. Vienuolis — Žukauskas buvo vyskupo Antano Baranausko giminė — jo motinos tėvo brolis.

1899 jis Liepojos gimnazijoje liko ketvirtoje klasėje antriems metams. Vyskupas, leidęs A. Vienuolį į mokslus, tuoj liepė gimnazistą atsiųsti į Seinus. Tėvai išrengė, pamokė, kur ir kaip sveikintis, kaip įtikti vyskupui, kad šis nesibartų dėl jo blogo mokslo.

Į tuos Seinus Žukauskas nuvažiavo labai vargingai dilžinais, traukiniais ir vežimais trankėsi kelias dienas, kol iš Anykščių pasiekė garsųjį dainių — vyskupą.

Pirmasis susitikimas su vyskupu buvo dramatiškas Vyskupas rūstavo dėl jo blogo mokslo. Bet kai gimnazistas atsiprašė, pabučiavo žiedą, susigraudino senelis vyskupas.

Savo rūmuose laikė tarną anykštėną ir savo brolį. Tasai tarnas buvo 1863 metų sukilimo dalyvis, pasisavinęs svetimą pasą ir slapta nuo pat sukilimo, tarnavęs Antanui Baranauskui.

Vyskupas turėjo savo nusistojusią tvarką. Kasdien važiuodavo į mišką pasivažinėti, pasiimdavo ir jaunąjį gimnazistą. Dažniausiai kalbėdavo lenkiškai, o kai paliesdavo savo Anykščius — tik lietuviškai. Teiravosi apie Anykščių žmones, bičiulius. Toliau savo atsiminimuose A. Vienuolis šitaip pasakoja:

"Kitąsyk paklausdavo apie Puntuko akmenį, Marčiupį, Šventuosius ąžuolus, ar jie dar tebežaliuoja. Vakarais mane ir savo brolį Juozapą pasikviesdavo pas save į viršų jo naujai sudėtų šv. giesmių giedoti. Aš turėjau menką balsą, nekokį ir senelis Juozapas, bet vyskupas ir tokio neturėjo. Giedodavome pritariami fisharmonijos, kurią maigydavo pats vyskupas. Už vis geriau sekdavosi mums senos dainos ir giesmės, paties vyskupo parašytos, kaip tai: "Sudie, Lietuva," "Anykščių šilelis", ir dainos iš jo kelionės Peterburgan... Ir aš ir senelis Juozapas mokėjome jas atmintinai, nes tas jojo dainas nuolat dainuodavo mano motina, mano senelis vyskupo brolis Jonas. Madoje jos buvo ir visoje Anykščių padangėje. Mokėjo jas ir vyskupo liokajus Juozapas. Kai turėdavo laiko, ir jis ateidavo į viršų ir padėdavo mums giedoti. Ypač mums sekdavosi "Sudiev, Lietuva". Vyskupas giedojo ją ekstazėje: prisimerkęs, pakreipęs galvą ir visa savo siela ir esybe siekdamas į nepasiekiamas aukštybes. O kai prieidavome prie žodžių: "kažin ar grįšiu, gal ten supūsiu," regėdavosi, kad ir pati fisharmonija pradėdavo verkti žmogaus balso tembru ir kutendavo mums širdis. Baigę vieną giesmę, ne tuoj pradėdavome kitą: vyskupas dar pavargonuodavo, pagraudindavo ir, nieko mums nepasakęs, pradėdavo naują. Dėdė ir aš tuojau pagriebdavome fisharmonijos akordą ir, lyg susitarę, užtraukdavome naują. Baigdavome visuomet ta pačia šv. giesme:

Mieliausioji Pana mano,
Karaliene dangaus,
Atsiveizėk ir ant manęs
negodno žmogaus,
Neduok visiškai pražūti, bet
vesk mane iš to smutko,
Svenčiausia Pana...

Šitą giesmę vyskupas su savo broliais giedodavę dar piemenaudami, kai Eglikalnio pagrioviuose ieškodavę arklių.

Atsisveikindavo vyskupas su mumis labai maloniai ir nuoširdžiai: aš ir senelis Juozapas bučiuodavome jam ranką, jis savo lūpomis palytėdavo mūsų viršugalvius ir nakčiai peržegnodavo. Pabučiuodavo į galvą jis ir savo liokajų Juozapą. Aš ne tuoj eidavau gulti: dažnai nusileisdavau apačion, į liokajaus Juozapo kambarį. Jo kambary buvo jauku ir patogu: ant sienų kabėjo Mickevičiaus, Kosčiuskos, lenkų generolų ir kunigų atvaizdai ir misijų reginiai. "(Židinys, 1938 m. ,748)

Toliau A. Vienuolis savo prisiminimuose pasakoja gūdžią liokajaus istoriją, kaip jis mylėjo jo tetulę, vaizduoja vyskupo darbus ir atsisveikinimą su savo dėde. Vyskupas liepė jam nerodyti neapykantos tiem lietuviam, kurie kalba lenkų kalba.

J. Gintila praeito amžiaus keistuolis

JIS TURĖJO ANO METO DIDŽIAUSIĄ BIBLIOTEKĄ, SIEKĖ ATKAKLIAI VALDŽIOS IR BLAŠKĖSI

PAULIUS JURKUS

Dar būdamas gimnazistu, pradėjau rinkti senąsias knygas. Rankiojau jas iš paliepių, nudulkėjusių lentynų, traukiau iš senukų skrynių. Žmonėse dar buvo nemaža retų ir brangių praeito amžiaus knygų, kurias jie mažai vertino.

Kartą man tolimesnis kaimynas atnešė kažkokį filofloginį veikalą, bene lotynų kalbos gramatiką ar Cesario komentarus. Sena tamsiuose viršeliuose, nurudėjusi knyga. Imušta ir senų metų data. Viršelio antroje pusėje buvo priklijuotas lapelis su įrašu "Ex Libris Gintillo". Ši pavardė anuomet man dar nieko nereiškė. Bet kartą, griozdamas senosios Žemaičių Kalvarijos domininkonų bibliotekos likučius, surandu didžiulius, vos pakeliamus tomus. Kažkokie šv. Rašto komentarai. Jų viršelyje buvo tas pats "Ex Libris". Aha, būta kažkada žmogaus, kuris turėjo savo biblioteką. Ir kas jis toks?

Greitai jis pradėjo aiškėti.

Alsėdžių bažnyčios šventoriuje,

kur taikiai šiurena senos liepos, stūkso akmeninis kryžius. Ten kartą prof. Pr. Dovydaitis mums, gimnazistams, pradėjo aiškinti, kad čia palaidotas kun. Jonas Gintila, vienas iš didžiausių praeito amžiaus knygų mėgėjų, savo namuose turėjęs milžinišką biblioteką. Kai ją reikėję parvežti iš Petrapilio į Žemaičius, šisai knygų mėgėjas net atskirą laivą pasisamdęs. Knygas atplukdęs iki Liepojaus, o paskui vežimais girgždinęs į Alsėdžius.

Taip Alsėdžiai, mažas Žemaičių miestelis, buvo garsus ne tik savo vyskupų dvaru, bet ir ta biblioteka, kur tūkstančių tūkstančiai tomų buvo sutelkti po vienu stogu. Tačiau veltui dabar ten ieškosi tų pastatų, kur glaudėsi tas Žemaičių pasididžiavimas — biblioteka. Jos seniai nebėra. Kai mirė jos kūrėjas, iširo ir išsklido po žmonės jo sutelktos knygos.

Vėliau universitete, studijuodamas 19 amžiaus epochą ir vyskupo Valančiaus veiklą, sutikau vėl Gintilos pavardę. Iš senų raštų iškilo jis toks keistas, toks neįprastas. Jis ramstėsi rusų galybe, atkakliai siekė žemaičių vyskupų sosto, buvo prisikasęs iki vyskupijos valdytojo, bet mitros neužsidėjo. Mokėsi net hebrajų kalbos, savo namuose laikė rabiną ar žydą, rašė katalikų katekizmus, norėjo apaštalauti tarp žydų, bet ir šio triūso neliko nei ženklo.

Šiemet rugpiūčio 6 (senuoju kalendoriumi liepos 25) suejo 100 metų, kaip šis triukšmingas vyras mirė Alsėdžiuose.

Tat įdomu nupūsti senovės dulkes nuo visų bibliotekų, nuo visų žemiškų troškimų, ir pažvelgti į aną asmenį, kuris reiškė savo laiko blaškymąsi. Gimęs dar senojoje Lietuvoje, norėjo prisitaikyti prie okupantų, per juos siekė įsitvirtinti bažnytinėje valdžioje. Troško būti populiarus savo tautoje, bet iškiluš į Žemaičių vyskupus Valančiui, jis pats pamatė, kaip naują ganytoją pamilo tauta, o jį pamiršo. Nešė jį gyvenimo sūkuriai, kol senatvė užpūtė visus troškimus ir nusegė visus gautus ordinus. Tada beliko tik kapas Alsėdžių šventoriuje...

Telšių plunksna

Jonas Krizostomas Gintila, (pats dažnai rašėsi Gintilauskas) gimė 1788 lapkričio 14 Gelindėnuose, prie Telšių. Mokytis važiavo pas Kalvarijos domininkonus (čia vėliau mokėsi Daukantas ir Valančius). Dar porą klasių pridūrė Telšiuose. Taip su keturiom klasėm jis pasidarė Telšių teismo valdininkėliu. Vedžiojo žąsies plunksna teismo raštinėje ir atrodė švitrus, paslaugus jaunuolis. Bet ką galėjo pasiūlyti Telšiai? Prie aukštosios bajorijos negalėjo pritilpti, nes jo kišenės buvo per plonos. Pagaliau, anam aristokratijos amžiuje vargiai ir jo kilmės dokumentai bei herbai buvo tvirti.

Laimė Vilniuje

Taip Gintila paliko Telšius ir iškeliavo į Vilnių laimės ieškoti. Tačiau ir čia ne ką nuveikė: visur reikėjo pinigų, mokslo, pečių. Apsisprendė stoti į kunigų seminariją. Į kunigus įšventintas 1812 metais Vilniuje, kada per miestą buvo nužygiavusi Napoleono armiją. Kurį laiką dirbo Baldgudijoje, vienam vienuolyne mokydamas teologijos, paskui kurį laiką buvo vikaru Liucine. Tačiau ir šios vietos buvo tolimos provincijos, be perspektyvos. 1815 jis vėl atsiranda Vilniuje. Čia dar studijuoja, padaro net doktoratą. Mokėdamas nusilenkti ten, kur reikia, įsiterpė net profesūron.

Tačiau kažkur susikryžiavo ambicijos, ir jis buvo iš universiteto atleistas. Atleidžiant dar davė jam ir priedų — pakėlė į Žemaičių kapitulos kanauninkus.

Žemaičių medžiotojas

Taip jis paliko gyvą Vilnių ir persikėlė į Varnius, pas vyskupą Juozapą Giedraitį. Šisai buvo garsus humanistas, pasisavinęs daugel šviečiamojo amžiaus idėjų, tad ir davė laisvė jaunam kanauninkui. Gintila šaudė varnas katedros šventoriuje, medžiojo, važinėjo per bajoriją ir rengėsi dirvą ateičiai. Mokėjo jis veikti savo aplinkumą, kol jį išrinko Žemaičių vyskupijos atstovu kolegijai, kuri buvo Petrapilyje. Taip jis 1828 metais išdundėjo karietom į Rusijos imperijos sostinę.

(bus daugiau)

LEONARDAS ANDRIEKUS

PABUČIAVIMAS

Tarp daugelio malonių
Yra mieliausias tavo pabučiavimas —
Bučiuoji, Viešpatie, girias,
Bučiuoji kelius ir marias
Liepsningom savo lūpom —
Saulėlydžių ugnim.

Jie, tavo pabučiuoti,
Užmigs giliai nakties ramybėje,
Tik mano siela, paliesta
Šitos ugnies, degs, kaip žaizda
Liepsningam tavo kūne
Prisikėlimo rytą.

PASLAPTYS

Iš kur tos naktys tokios šviesios —
Gali skaityt žvaigždes lengvai,
Gali išbūt, rankas ištieseș,
Maldoj lig ryto po klevais.

Ir darosi pačiam neaišku,
Už ką tokiom naktim meldies.
Tiek paslapčių dangus apreiškia —
Nesuvaldai širdies . . .

Tiek paslapčių dangus atvėrė,
O tereikėjo tik vienos —
Ją žino mano dirvų svėrės,
Griežlė, paklydusi linuos.

Ją žino klevas, bet nesako —
Tos paslapties jis nesakys . . .
Vėl įsmeigiau į Paukščių taką
Nušvitusias akis.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Paskyrė premiją.** Vinco Krėvės vardo literatūrinės premijos jury komisija, kurią sudarė pirm. H. Nagys ir nariai B. Pūkelevičiūtė, B. Ciplijauskaitė, J. Kardelis ir K. Veselka, susirinkusi posėdžio Montrealy 1957 rugsėjo 4 ir apsvarsčiusi 1955-56 išleistus bet dar nepremijuotus lietuvių grožinės literatūros kūrinius, nutarė trimis balsais prieš du antrąją Vinco Krėvės vardo Literatūrinę premiją 500 dol. skirti Jonui Mekui už jo "Semeniškių idilės". Premijos įteikimo iškilmės bus rugsėjo 21 Montrealyje.

● **St. Būdavas** baigia ruošti naują apysaką. Numato išleisti kitais metais; kada rašytojas švęs 50 metų amžiaus sukaktį.

● **E. Kepalaitė,** išraiškos meno šokėja, iš Australijos persikėlė gyventi į Kanadą.

● **Okupuotoje Lietuvoje** paskirtos 1957 premijos už žymesnius lietuvių literatūros kūrinius: Juozui Baltušiui — Juzėnui už jo romaną "Parduotos vasaros" 25,000 rublių; Eduardui Mieželaičiui už poemą "Rojiška poema" 25,000 rb., Juozui Grušui už tragediją "Herkulus Mantas" 15,000 rb., Justinui Marcinkevičiui už poemą "20-ta spalio" —15,000 rb. Meno srityje: Vytautui Klovai už operą "Pilėnai" 25,000 rb., Juozui Padlecikiui -Indrai už baladę "Audronė" — 15,000 rb., Vytautui Jurkūnui už iliustracijas Donelaičio "Metuose" — 15,000 rb. Valstybės dramos teatro režisorei Kymantaitei Kazimierai, dailininkui Jonui Viliui, aktoreo Janinai Berukštytei už "Paskenduolės" pastatymą po 15,000 rb. Premijas paskyrė ministerių taryba.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Irena Joerg — TAIKA ATEINA Į SLĖNĮ, romanas, išleido Nidos knygos klubas Londone, 138 psl., kaina nepažymėta.

VALGIŲ GAMINIMAS. Rašo namų ūkio agranomės: E. Drąsutienė, O. Radaitienė, E. Starkienė ir A. Šližienė. 545 psl. 18 psl. iliustracijų. Išleido J. Karvelis Chicagoje 1957.

AUŠROS VARTAI.

"Radvilo Perkūno" operos dekoracijos. Piešta dail. M. Dobužinskio

Bendruomenės Tarybos suvažiavimas Chicagoje

K. [illegible]

DALYVAVO DAUG NARIŲ IR [illegible] — [illegible] CENTRINIŲ ORGANŲ IR KITŲ PRANEŠIMAI — [illegible] Į LIETUVIŲ BENDRUOM. GYVENIMĄ IR DARBĄ — DAUG [illegible] NUTARIMŲ — SU PASIRYŽIMU IR [illegible] Į ATEITĮ.

Amerikos LB [illegible] 31 d. [illegible] prezidiu[illegible] [illegible] Žodžiu [illegible] R. Skipitis, Lietuvos [illegible] dr. P. Daužvardis, [illegible] LB Chicagos apyg. valdybos pirm. J. Bajerčius, Kanados LB Krašto Valdybos atstovas vicepirm. dr. J. Songaila, profesorių draugijos pirm. M. Krikščiūnas, Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelių vardu A. Gulbinskas, Mažosios Lietuvos lietuvių vardu kun. J. Pauperas, kūrėjų savanorių vardu pirm. gen. M. Rėklaitis, Ramovės Sąjungos vardu pirm. Dirkis, (vėliau į posėdžius atsilankę) Alto pirm. L. Šimutis, vysk. V. Brizgys, raštu sveikinimus atsiuntė Lietuvos pasiuntinio pareigas einąs J. Kajeckas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas, Alto Chicagos skyriaus pirm. ir Tautinės Sąjungos atstovas T. Blinstrubas, Čiurlionio ansamblio meno vadovas muz. Alf. Mikulskis ir kt.

Sesijos posėdžiuose

DALYVAVO

šie Tarybos nariai: dr. J. Bajerčius, St. Barzdukas, A. Bendorius, J. Boley-Bolevičius, P. Gaučys, dr. J. Girnius. kun. dr. A. Juška, J. Kapočius, prof. St. Kolupaila, Alf. Mikulskis, K. Musteikis, M. Rėklaitis, R. Skipitis, J. Šlepetys, (su pertraukomis) prel. Ig. Albavičius, prel. J. Balkūnas, dr. Alg. Nasvytis, A. Rudis, kun. B. Sugintas, kan. V. Zakarauskas, neatvyko dr. M. Gimbutienė, kun. St. Yla (išvykęs į Europą), prel. Pr. Juras, dr. V. Maciūnas, dr. J. Puzinas, J. Stukas ir J. Žilevičius. Posėdžių metu lankėsi ir jų eigą domėjosi taip pat nemažas būrys svečių, kaikurie atvykę net iš toliau.

PRANEŠIMAI

Pranešimus padarė Tarybos pirm. J. Šlepetys, C V nariai pirm. St. Barzdukas, vicepirm. dr. Alg. Nasvytis, švietimo reikalais Ig. Malėnas, kult. reikalais Alf. Mikulskis, ižd. J. Staniškis. Taip pat pranešimus padarė ir kitų LB institucijų reprezentantai: PLB organizacinio komiteto pirm. prel. J. Balkūnas apie pasaulio lietuvių Bendruomenės seimo organizavimo pastangas ir eigą, Amerikos LB Kultūros Fondo pirm. J. Kreivėnas apie šio fondo užsimojimus bei darbus, Amerikos LB finansų komisijos pirm. W. M. Chase (raštu) apie šios komisijos sumanymus bei Tautos Fondo pasų bei ženklelių platinimo rezultatus.

Iš pranešimų aiškėjo Amerikos LB pastangos, atliktieji darbai, bet kartu ir tie trūkumai, kurių neįstengiama pašalinti, tie sunkumai, su kuriais LB susiduria. Bendruomenės vardu įvykdyti tokie užsimojimai kaip JAV ir Kanados lietuvių kultūros kongreso, JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės, visuotinės dailės meno parodos suorganizavimas, Bendruomenė moraliai ir materialiai parėmė pirmosios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės surengimą, jaunimo kongreso sušaukimą, Bendruomenė kitais metais eina į PLB seimą, imasi iniciatyvos organizuoti keletą mokyklinio jaunimo rajoninių švenčių, pradėti pasitarimai antrosios dainų šventės rengimo reikalu, bet kartu LB labai jaučia aktyviai dirbančiųjų stoką ir finansinius sunkumus. Prie kai kurių pranešimų vėliau stabtelėjant atskirai, čia tenka prisiminti.

AMERIKOS LB FINANSINĖS PADĖTIES VAIZDĄ

Iš ižd. J. Staniškio Tarybai pateikto pranešimo matyti, kad CV per dvejus savo veiklos metus teturėjo vos 5,219.-80 dol. pajamų. Apygardos ir apylinkės centrui priklausančią tautinio solidarumo įnašų dalį siunčia labai nerangiai, pvz. už 1955 metus teatsiuntė 13 apylinkių, už 1956 metus—21 apylinkė. Iš viso sąrašuose turint 66 apylinkes, kyla rūpesčio keliąs klausimas: tai kurgi yra kitos LB apylinkės? O CV turėtų kur pinigus dėti. Pvz. pereitais metais žurnalo "Lituanus" leidimui paremti davė 1000.00 dol., Kultūros Fondui atidavė 1000.00 dol., Vasario 16 gimnazijai persiuntė 462.00 dol. ir t.t. Palyginti su organizaciniams reikalams išleidžiamomis sumomis (pvz. kelionėms 76.36 dol., raštinei ir paštui 290.24 dol., už nupirktas nario knygeles ir mokestinius ženklelius 544.50 dol. ir kt.), kultūriniams reikalams atiduodama žymiai daugiau. CV duotų keleriopai daugiau, jei tik pati turėtų. Todėl ypačiai buvo pabrėžtas tautinio solidarumo įnašų rinkimo sugyvinimas. Ateinantiems metams yra priimtas sąmatos projektas su 6,800.00 dol. pajamomis. Iš tikrųjų būtų gėda, jei Amerikos LB tokios sąmatos nepajėgtų įvykdyti!

GELEŽINIS LB FONDAS

Rūpinantis LB lėšų telkimu, Tarybos posėdžiuose buvo svarstomas Geležinio LB Fondo steigimo sumanymas. Tai jau sena idėja, tik vėl iš naujo pajudinta. Referentas CV vicepirm. dr. Alg. Nasvytis nubrėžė pagrindines tokio fondo gaires:

Fondo lėšas sudarytų amžinųjų LB narių įnašai (jie dėtų po 100.00 dol.), testamentiniai palikimai, aukos ir kt. pajamos. Bet pagrindinės sumos būtų neliečiamos, o CV naudotųsi tik nuošimčiais. Fondą valdytų pati Amerikos LB Taryba — ji skirtų fondo globėjus (trustee). Referento nuomone, šitokia fondo idėja mūsų visuomenėje rastų gyvo pritarimo ir kartu sudarytų materialinę paramą bei atramą Amerikos LB tikslams ir uždaviniams vykdyti.

Taryba fondo idėjai iš principo pritarė, bet jos vykdymo galimybes tirti pavedė naujai prie Tarybos sudarytai finansų komisijai (jos pirmininku išrinktas LE leidėjas Tarybos narys J. Kapočius.)

KRITIŠKAS ŽVILGSNIS Į LB

Šiam reikalui Tarybos sesijoje buvo skiriami du pranešimai. Dr. J. Girniaus buvo pateiktas kritiškas, bet ir konstruktyvus padėties įvertinimas su išvadom ateičiai. To negalima buvo pasakyti apie antrąjį pranešimą—A. Bendoriaus. Galima buvo sutikti su pranešėjo tvirtinimu, kad LB yra krizės padėtyje, kad reiškiamasis optimizmas nebeturi realaus pagrindo ir t.t., bet kai sakoma, kad pats darbas dirbamas be plano ir ne iš to galo, tai kartu reikia ir savo planą duoti ir pavyzdžiu parodyti, kaip reikia LB organizatorių ieškoti ir juos į darbą įtraukti. Po pranešėjo kaltinimų Centro Valdybai, ši įteikė savo atsistatydinimo raštą, bet susidariusi Valdybos krizė buvo išspręsta naujai jai pareikštu Bendruomenės Tarybos pasitikėjimu.

KONTROLĖS KOMISIJOS PRANEŠIMĄ

padarė jos narys D. Velička. Jis rado, kad CV atskaitomybė tvarkoma pasigėrėtinai, ir Kontrolės Komisija CV iždininkui J. Staniškiui pareiškė už tai padėką. Kultūros Fondo atskaitomybės ir raštinės knygose bei bylose rasta trūkumų (daugiausia nerūpestingumo), ir jie pagal Kontrolės Komisijos aktą turės būti taisomi.

BENDRUOMENĖS ŽENKLELIAI

Taryba pritarė Organizacinio Komiteto projektui PLB seimui prisiminti išleisti PLB seimo ženklelį, kuris bus platinamas visur, kur yra lietuvių, ir gauti už jį pinigai sudarys dalį Organizacinio Komiteto pajamų PLB seimui organizuoti ir pravesti.

Taryba taip pat pritarė ir antrojo LB ženklelio sumanymui, kurį CV vardu referavo Ig. Malėnas. Šis ženklelis, kaip lietuvio emblema, galės būti nešiojamas visados ir viso pasaulio lietuvių. Šio ženklelio konkursą viso pasaulio lietuvių dailininkams skelbs Amerikos LB Centro Valdyba ir ženklelį priims 1958 metais New Yorke įvykstąs PLB seimas. Čia mažiau bus žiūrima kokio nors pelno, daugiau ženklelio grožinio vertingumo bei idėjinio prasmingumo.

AMERIKOS LB ŠVENTĖS KLAUSIMĄ

Jį referavo Tarybos narys kun. St. Yla (referatas buvo pateiktas raštu). Patys Tarybos nariai pateikė taip pat savo siūlymą. Buvo prieita prie tokių išvadų: LB švenčia visas bendrąsias tautines lietuvių šventes. Bet kadangi jos yra jau "užimtos" kitų organizacijų, pvz. Vasario 16 ir Birželio trėmimų minėjimai organizaciniu atžvilgiu priklauso Altui, Am. LRK Federacija savo šventę paskelbė rugsėjo 8 ir t.t., tad LB šventė nusistatyta jungti su Joninėmis ir visados švęsti paskutinį birželio mėn. sekmadienį. Bendruomenės šventė bus vadinama Lietuvių diena. Kaip LB yra visus lietuvius jungianti jų didžioji šeima, taip prasmingai ir jos šventė pavadinama visų lietuvių diena. Visos Amerikos mastu ji įsivedama nuo kitų metų, ir LB apygardos bei apylinkės yra prašomos pradėti jau iš anksto jai ruoštis.

Norint Amerikos LB Tarybą padaryti organizaciniu atžvilgiu gyvenimiškesnę, nutarta ją sudaryti

DVEJOPU PAGRINDU:

dalis Tarybos narių ir toliau bus renkama visuotiniu ir slaptu visų lietuvių balsavimu, bet į Tarybą sprendžiamuoju balsu taip pat įeis apygardų valdybų pirmininkai (arba jų atstovai) ir visi CV nariai ne Tarybos nariai. Ryšiams stiprinti ir kitiems organizaciniam reikalam aiškintis CV pagal reikalą galės šaukti visuotinius (šalia rajoninių) apygardų bei apylinkių pirmininkų (arba jų atstovų) suvažiavimus. Kultūros Fondo pirmininką nuo naujos kadencijos pradžios jau rinks pati Amerikos LB Taryba.

Siekdama didesnės organizacinės drausmės bei tvarkos, Taryba savo narių atžvilgiu taip pat nutarė: Tarybos narys, neatvykęs į Tarybos sesiją ir savo neatvykimo Tarybos prezidiumui nepateisinęs nustoja buvęs Tarybos nariu, ir į jo vietą kviečiamas daugiausia balsų gavęs kandidatas. Toks griežtumas suprantamas prisimenant tą aplinkybę, kad Tarybos nariams kadencijos metu į sesijas tenka vykti vos trimis atvejais.

Naujos Amerikos LB Tarybos rinkimai bus skelbiami šių metų pavasarį. Renkamųjų Tarybos narių skaičius nustatytas 20, kiti nariai ateis be rinkimų — apygardų pirmininkai (arba jų atstovai) ir CV nariai.

AMERIKOS LB ATSTOVŲ

rinkimai į PLB seimą bus įvykdyti dabartinės Amerikos LB Tarybos ir korespondenciniu būdu iki 1958 m. sausio 1 d. Kandidatai buvo pasiūlyti šioje sesijoje. Į rinkimų komisiją įeina šie Tarybos nariai: R. Skipitis (pirm.), J. Bajerčius, A. Juška, St. Kolupaila ir M. Rėklaitis.

NUTARIMŲ KOMISIJOS

vardu klausimus referavo P. Gaučys (be jo, nutarimų komisijoj dar buvo A. Bendorius ir J. Girnius). Taryba pasisakė visais iškeltaisiais klausimais, kurių susidarė tikrai daug, įvairių ir jautrių. Tarybos nutarimai bus paskelbti atskirai.

Tarybos sesijos posėdžiai užtruko pustrečios dienos. Pirmininkavo J. Šlepetys, sekretoriavo J. Kapočius. Nemaža laiko pareikalavo išsikalbėjimas, tačiau ši sesija savo darbo vaisiais bei nutarimais viena iš sėkmingiausių. Malonu, kad buvo norima rasti bendrą kalbą ir iš tikrųjų ji buvo rasta. Net ir kilę nesusipratimai būdavo išsprendžiami labai greitai ir draugiškai. Čia ir glūdi LB jėga bei stiprybė.

Tarybos nariams pagerbti vakarienę surengė Apyg. Valdyba su Cicero apylinke.

MRS. RAY I. GODBEY iš Lynwood, Calif., išrinkta pirmininkaují Veteranų Sąjungos moterim pagelbininkėm.

Rytprūsiai . . .

(atkelta iš 3 p.)

BUVUSIOS PRAMONĖS TIK LIKUČIAI

Pagal lenkų spaudos žinias, jų valdomoje dalyje iš 2880 lentpiūvių liko tik 38.

Šiaurinėje dalyje yra tik 4 celiulozės ir popierio kombinatai, keletas žuvų konservavimo fabrikai, laivų statykla Karaliaučiuje (tokia laivų statykla yra ir Klaipėdoje). Palmininkuose yra gintaro apdirbimo fabrikas. Tačiau fabrikai nevisada veikia, nes netvarkingai pristatomos žaliavos.

Miestai atstatomi lėtai. Daugiau tai pastebima Alensteine ir Karaliaučiuje (taip pat Lietuvos pajūry Klaipėdoje).

Statomi namai daugiausia kareiviams, įstaigom, ūkiui.

Mažesniais miesteliais visai nesirūpinama.

Įspūdis tas, kad šiaurinė Rytprūsių dalis labiau skiriama kariniam reikalam. Čia stipri sovietų karinė bazė. Ūkinės naudos ir neieškoma. Lenkų valdomoje dalyje buvo mėginama susidaryti ūkinę atramą. Tačiau ir čia pastangos nedavė vaisių.

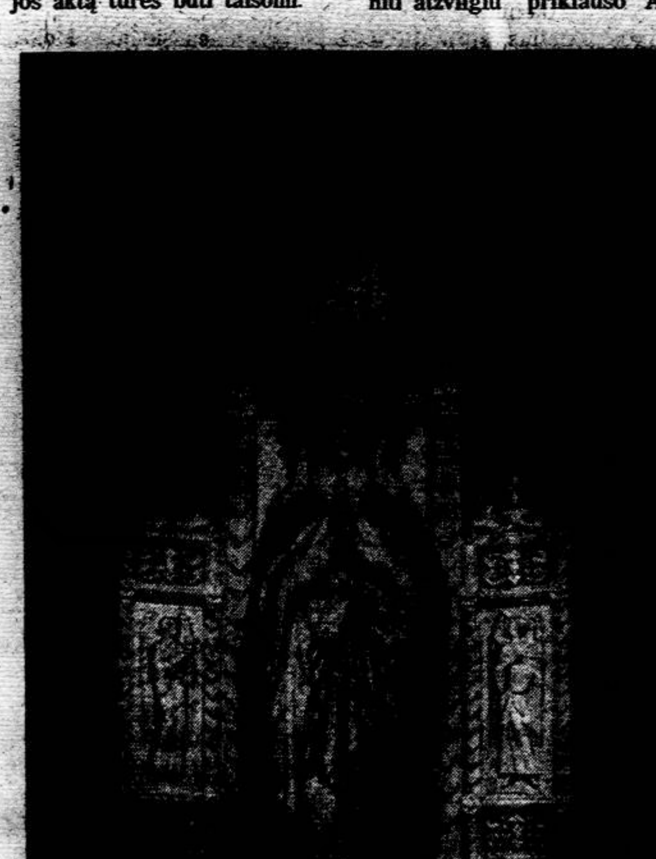

Marijos altorius lietuvių bažnyčioje

Bayone, N. J. — Šv. Mykolo lietuvių parapijos bažnyčioje pastatyti du nauji šoniniai altoriai: Marijos Švenčiausios Širdies ir Saldžiausios Širdies Jėzaus.

Abu altorius, rūpinantis parapijos klebonui kun. Ignui Starkui, pastatė dailininkas Jonas Subačius. Aukščiau įdėtas atvaizdas rodo naująjį Marijos altorių.

Jonas Subačius yra Amerikoje (Brooklyne) gimęs lietuvis, sulaukęs jau virš 50 metų. Tapybą ir skulptūrą jisai studijavo Washingtone, New Yorke ir Romoje. Romon buvo išvykęs prieš praėjusį karą ir ten išbuvo dvejus metus (1937—1939).

Jis yra nemažai dekoravęs bažnyčių ir statęs altorių. Jo pastatytas Aušros Vartų Marijos altorius šv. Jurgio lietuvių bažnyčioje Brooklyne, dekoruota Angelų Karalienės bažnyčia Brooklyne, nupieštas stebuklingojo medaliko paveikslas vienai bažnyčiai Paryžiuj.

Jonas Subačius taip pat yra autorius medalijono Arlingtono tautinėse kapinėse Washingtone.

Mirė Vladas Paulis

Paterson, N. J. rugpiūčio 31 savo namuose mirė širdies smūgio ištiktas Vladas Paulis, 42 m. amž. palikdamas žmoną Mikaliną (Žolynaitę), dukterį Virginiją, 14 m., ir sūnų Ričardą, 4 m.

Ištikus širdies smūgiui, veltui buvo šaukiamasi ligoninių greitosios pagelbos: vienos ligoninės automobilis buvo išvykęs į automobilių susidūrimo vietą, o kitų dviejų ligoninių automobiliai buvę iššaukti fiktyvių asmenų į kitą miesto pakraštį, nors ten visai jie nebuvę reikalingi. Šį faktą su kartėliu pabrėžė ne tik vietos spauda, bet ir "New York Herald Tribune" bei kiti laikraščiai, net telefonu susisiekę su velionies šeima. Žinia nuėjo per visą Ameriką. Laikraščių antraštės juodai pabrėžė: "Širdies atakos auka miršta neprisišaukiant ambulanso". Tai labai liūdnas faktas. Gerai, kad Amerikos spauda užjaučia, bet tuo neprikels mirusiojo mielai jo šeimai ir Patersono lietuvių bendruomenei.

Velionies Vlado šeima yra tremtiniai, neseniai atsikėlę į Patersoną iš Brooklyno, N. Y. Abudu, o taip pat ir dukrelė (ateitininkė), buvo gražiai įsijungę į lietuviškąją veiklą. Kaip švelnaus ir sugyvenamo būdo žmonės, buvo visų mylimi. Užtat ši staigi mirtis ypač sukrėtė visą koloniją.

Laidotuvėse gausiai dalyvavo daug draugų iš New Yorko ir kitur, o taip pat velionies giminaitis, kun. Z. Smilga, kuris rugsėjo 2 su vietos moksleiviais ateitininkais ir gausiai susirinkusiais bičiuliais bei pažįstamais, laidotuvių koplyčioj atkalbėjo rožančių, o sekančią dieną atlaikė gėdulingąsias mišias šv. Kazimiero bažnyčioje ir drauge su kun. Vyt. Demikiu palydėjo į kapus. Už velionies vėlę užprašyta daug šv. mišių. Laidotuvių dalyviai pavaišinti Lietuvių klubo salėje.

Nors niekas nežinome nei dienos nei valandos, kada būsime pašaukti, bet taip pat niekas netikėjome, kad tavo, malonus Vladai, bus eilė. Ilsėkis Viešpatyje, o tavo čia paliktas geras vardas, telengvina šeimos kančias ir artimųjų liūdesį. **Jurg. Ētor.**

IŠ VISUR

• **Kun. J. Končius**, Balfo pirmininkas, kuris šiuo metu gyvena Europoje, rugsėjo 10 yra kviečiamas Ženevon dalyvauti konferencijoje, kurią šaukia Jungtinių Tautų aukštasis komisaras pabėgėlių reikalams. Bus svarstomi Europoje likusių pabėgėlių reikalai.

• **Daumantas Čibas**, fotografas, iki šiol gyvenęs So. Bostone, persikėlė į Los Angeles, Calif., ir dirba prie Lietuvių Dienų redakcijos.

• **Newtown, Pa.**, rugpiūčio 30 Juozapo Marijos Vilos seselės kazimierietės, švęsdamos savo kongregacijos auksinį jubiliejų, turėjo savo tarpe garbingus svečius kun. J. Kasakaitį iš Pittstono ir kun. J. Miliauską iš Wilkes-Barre, Pa. Kun. J. Kasakaičio klebonijoje įvyko pirmasis kunigų suvažiavimas, kuriame iškilo mintis steigti lietuvaičių seserų kongregaciją. Kun. Kasakaitis papasakojo prisiminimų iš to istorinio susirinkimo.

• **Jaunimo žygių** 2 nr. jau išsiuntinėtas skaitytojams. Numeryje rašo: A. Sušinskas, P. Maldeikis, Br. Zumeris, A. Kasiulaitis. V. Kavaliūnas ir skyriai: Spaudoje ir gyvenime, Iš jaunimo veiklos, Mūsų draugų eilėse. Žurnalą leidžia Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos Jaunimo Sekcija.

• **Juozas Pronckus**, žurnalistas, iki šiol gyvenęs Kanadoje, pradėjo dirbti Naujienų redakcijoje.

Mergaičių rekolekcijos įvyks Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyne; Brocktone, rugsėjo 13—15 d.d. Rekolekcijos prasidės penktadienio vakare ir baigsis sekmadienį popiet. Rekolekcijas ves lietuvis T. Hiliarijonas, C. P., passionistas. Mergaitės, kurios lanko aukštesniąją mokyklą arba yra ją baigusios, kviečiamos rekolekcijomis pasinaudoti.

WHY DO THEY DO IT?

..because they are responsible citizens

They are Skywatchers . . . they are neighbors . . . they are the men and women, young and old, who help keep your nation free from sneak attack. Unselfishly they give a few hours each week to this vital task because they recognize that radar does not provide all the information required for Air Defense. More volunteers are needed in many areas. Find out today how you can join this important group of citizens contributing to our nation's safety.

contact civil defense
(TELEPHONE NUMBER)
GOC
GROUND OBSERVER CORPS

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIŲSTI Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRAŠTUS

PARCELS TO RUSSIA, INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel. IN 7-7272—7-6465

Pristatymas garantuojamas gavėjo parašu.
Siuntiniai išsiunčiami skubiai

MŪSŲ SKYRIAI:

NEW YORK CITY, 78 Second Ave., Tel. ORchard 4-1540
DETROIT 12, Mich., 11601 Jos. Campau Ave., TO 8-0298
HARTFORD, CONN., 651 Albany Avenue CHapel 7-5164
LOS ANGELES, Calif., 121 So. Vermont Ave., DU 5-6550
PHILADELPHIA 23, Pa., 832 No. 7th St., WA 2-1747
CHICAGO, Ill., 3741 W. 26 St., Chicago 23, Ill. CR 7-2126
NEWARK, N. J., 263 Market St., Newark, N. J. MA 2-0937

Ponas Toks

Ponas Toks panoro visai padoriai išterlioti per spaudą savo partinį priešą. Čiupt už rašyklės — sausa.

— Ehe, pirštu neparašysi, — tarė sau. — Reik šokt pas Balandėlį, gal pripildys.

— Še, gal gali pritraukti, — kišdamas parkerį bylojo patarnautojui.

— Mielai — pasisiūlė tas, ir jau siekė lentynoj rašalinės.

— Ar šaltas? — pasiteiravo ponas Toks.

— Kas? Ar rašalas? — paklausė.

— Taip, — atsakė. — Jau kelinta diena karštis ir šutra tikrai pekliška.

— Tikrai spirgina ir šutina, — pritarė padavėjas, — bet ką turi bendro rašalas? Kodėl jis turėtų būti šaltas?

— Kodėl šaltas?... Tai lėkštas klausimas! —kilnojo antakius ponas Toks. — Jei jį laikytům ledinėj, būtų šaltas, ar ne?

— Aišku, bet rašalo juk niekas negeria. Kam jį šaldyti? — teisinosi padavėjas.

— Tą puikiai žinau ir aš. Tikėk manim, — rašalo niekad negeriu, bet aš negeriu nė alaus, o vis dėlto šiokiam karšty visi alų laiko ledinėj, — nepliūkšdamas dėstė ponas Toks.

— Tamsta alaus nemėgsti? — nežinodamas ką besakyti, paklausė padavėjas.

— Ne! — drūtai atrėžė ponas Toks. — Todėl alaus nė negeriu, bet taip pat negeriu nė rašalo. Tačiau tai nėra joks rimtas argumentas įrodyti, kad alus nedera laikyti ledinėj.

— Nesuprantu, — vis labiau mišdamas stebėjosi padavėjas.

— Alus... rašalas... ledinė... Taigi, tamsta nori ar ne, kad parkerį pritraukčiau rašalo?

— Kaipgis nenorėsi, — patvirtino ponas Toks. — Privaryk šen juodo, rudo ar tamsmėlynio. Rašalo spalva čia nieko nepadės. Esmi užsidegęs visvien juodai rašyti, nes mano priešas dar gyvas ir naudojasi visuomenėj prestižu bei geru vardu. Nupeizavosiu taip, kad nė jo nuosavas tėvas nepažintų.

— Jei rašalas ir nešaltas?

— Kad ir drungnas! Su drungnu karščiau parašysiu, — optimistavo ponas Toks. — Šiluma kaulų nelaužo, tik kailį pasvilina. Jei klausinėjau apie šaltumą, tai tik taip sau, iš mandagumo. Jei tamstelei mano idėja patiko, gali rašalą kišti tarp ledų, kaip alų. Aš nepavydžiu.

— Ne, nekišiu, — murmtelėjo padavėjas ir padavė ponui Tokiam pripumpuotą parkerį.

— Ačiū, — tarė nuoširdžiai ir nuskubėjo namo rašyti apie savo partinį priešą. Rašinį pradėjo tautmyliškai šiltai: "Turiu garbės pranešti visuomenei, kad tas ir tas yra, kaip čia pasakius, medinė galva ir dar, vardan teisybės, turiu pridėti, kad jo bobutės bobutė buvo ištekėjusi už skerdžiaus, atseit..."

Meilė tarp trijų

Detroito teisėjui nereikalingo darbo uždavė juodas W. Williams, 25 metų vyras. Paaiškėjo, kad maždaug prieš metus tą pačią dieną jis vedė dvi merginas. Su viena susituokė; po trijų valandų nuvyko pas kitą ir su ja taip pat susituokė. Tik kai antrajai nenorėjo duoti išlaikymo, ji kreipėsi į teismą, ir visas nereikalingas įvykis davė teisėjui nereikalingo darbo, o Williams nereikalingo **kalėjimo**.

SOLISTEI A. STEMPUŽIENEI PALINKĖTA SĖKMĖS

CLEVELAND, OHIO

Rugp. [illegible] komitetas surengė solistei Alf. Stempužienei, vykstančiai koncertuoti į Pietų Ameriką (Kolumbiją ir kt.), išleistuvių vakarienę. Ir čia susirinko apie 100 asmenų. Programą savo žodžiu pradėjo komiteto pirm. S. Laniauskas, tolimesnį vadovavimą perduodamas Čiurlionio ansamblio pirm. J. Nasvyčiui. Čiurlionio ansamblio meno vadovas muz. Alf. Mikulskis, stebėjęs Stempužienės pirmuosius dainos žingsnius (juos ji pradėjo ansamblyje), plačiau apibūdino jos, kaip dainininkės, kelią. Toliau kalbėjo Stempužių sponsorius K. S. Karpius, dabar einąs LB apylinkės pirm. pareigas, gyd. Vl. Ramanauskas ir solistės mokytoja ponia Caffarelli, turinti Clevelande savo operą (kasmet čia pastatomos po 1—2 operos, kuriose solistės partijas dainuoja ir Stempužienė). Vakarienės tikslas buvo ne tik padėkoti solistei Stempužienei už programos atlikimą įvairiuose mūsų parengimuose, bet jos pastangas ir materialiai paremti. Abu tikslai pavyko: Stempužienė turėjo progos pamatyti, kad yra žmonių, kurie seka jos dainos kelią ir džiaugiasi pasiektais dideliais jos laimėjimais, taip pat susilaukė ji ir materialinės paramos — komitetas įteikė jai 730 dol., kurių 500 buvo gauti iš Chicagos (sudėjo Tautinės Sąjungos skyrius, adv. Olis, dr. Biežis, inž. Bartkus ir inž. Jurkūnas po 100). Solistė Stempužienė atsiliepdama ne tik kelis dalykus padainavo, bet ir žodį tarė. Ir mes nuoširdžiai linkime jai eiti sunkiu, bet garbingu menininkės lietuvės keliu.

Pagerbti Nasvyčiai

Rugp. 24 J. ir S. Nasvyčiai atšventė vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Į ją vaikų surengtas pagerbimo iškilmes susirinko apie 100 asmenų. Iškilmių programai vadovavo radijo klubo pirm. J. Stempužis. Buvo perskaityta daugybė iš įvairių pasaulio kraštų, net iš Lietuvos, gautų telegramų ir laiškų. Žodžiu sveikino Čiurlionio ansamblio meno vadovas Alf. Mikulskis, Amerikos LB valdybos pirm. St. Barzdukas, prov. K. Mažonas lietuvių farmaceutų vardu, inž. P. J. Žiūrys ir K. S. Karpius. Brolis Antanas paskaitė savo kūrybos ištraukų. Atsakydamas St. Nasvytis padėkojo už sveikinimus, linkėjimus ir gautąsias dovanas. Prie visų linkėjimų jungiami ir mūsų, nes abu Nasvyčiai jų nusipelnė: iš mažų dienų įstoję į Lietuvos kelią, jie aktyvūs ir senatvės sulaukę— abu lanko liet. parengimus, dalyvauja liet. šventėse, Nasvytis yra LB centrinės apylinkės pirmininkas ir t.t. Iškilmės vyko sūnaus Algirdo, Amerikos LB valdybos vicepirm., rezidencijoje.

— Rugp. 10 Nepaliaujamos Pagalbos parapijos bažnyčioje susituokė **Jonas Puškorius ir Janina Navickaitė**, abu baigę aukštuosius mokslus, abu gyvai besireiškią lietuvių gyvenime. Apaštališką popiežiaus palaiminimą jauniesiems atsiuntė jaunosios dėdė J. E. vysk. V. Padolskis. Mūsų geriausi linkėjimai.

— Santariečių kviečiamas, spalio 27 Clevelande K. Steponavičiaus vadovaujamas Chicagos lietuvių choras Pirmyn Slovenian Auditorium salėje statys **J. Strauso "Šikšnosparnio" operetę**. Pažymėtina, kad šis choras 1938 m. lankėsi ir koncertavo Lietuvoje.

— **Rūta Kilmonytė - Lee**, Hollywoodo kino artistė, lapkričio 16 atliks programą J. Kazėno vadovaujamo Ąžuolų okteto rengiamame koncerte. Be okteto, programoje dalyvaus dar ir solistė J. Krikštolaitytė.

— Labiausiai šiuo metu Clevelande perkama knyga yra **gen. St. Raštikio atsiminimų II tomas**.

— Iš kariuomenės grįžęs **Algis Liutkus** toliau studijuoja Western Reserve universi, tete architektūrą ir **Romas Apanavičius** pradeda studijas.

— Nemažas būrys Clevelando studentų ateitininkų stovyklauja Am. LRK Federacijos stovykloje prie Manchesterio, Mich. Savaitgaliais vyksta ir tie, kurie rišami darbų. **S. P.**

Pirmutinis rudens koncertas—balius

Kunigaikštienės Birutės Moterų Draugijos Clevelando skyrius rugsėjo 14 Country Club patalpose rengia pirmą šio rudens sezono koncertą — balių. Programoje dalyvauja solistė Juzė Krikštolaitytė ir Serge Nadejdinos auklėtinė šokėja Teresė Stasaitė.

Juzė Krikštolaitytė savo daina yra džiuginusi daugelį lietuvių dar Vokietijoje tremties stovyklose. Emigracijoje su savo koncertais yra aplankiusi daugelį Amerikos ir Kanados miestų. Visi jos koncertai buvo nepaprastai šiltai klausytojų sutikti ir įvertinti. Daugelis dar prisimenam su kokiu pasisekimu dainininkė išpildė Chikagoje Rigoletto operoje Gildos partiją. Koncerte solistė dainuos Kačanausko, Šimkaus, Verdi, Donizetti ir kitų kompozitorių kūrinius.

Teresė Stasaitė lanko Serge Nadejdin School of Imperial Ballet. Mokykloje ji daro gerą pažangą ir ypač pasižymi geru įsijautimu. Šį pavasarį ji žaviai atliko solo partiją rengtame studijos koncerte, Public Auditorium. Šį rudenį su parinkta studijos grupe ji dalyvauja Clevelando Caffareli operos Trubaduro operos pastatyme. Jaunoji šokėja atliks liaudies dainų popurį, Pavasario balsai J. Strauso ir šokį iš to paties autoriaus operetės Šikšnosparnis.

Koncerto pradžia 7 val. vakaro. Bilietai gaunami prie įėjimo ir pas platintojus. Veiks turtingas bufetas, gros puikus orkestras. Kviečiame visus atsilankyti ir tuo paremti Sibire vargstančius mūsų seses ir brolius. **E. V.**

MOKSLO metam prasidėjus, pietuose baltieji mokiniai maištauja prieš negrus (viršuje., tuo tarpu New Yorke balti ir juodi ramiai registruojasi (apačioje-.

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgho ir plačios apylinkės lietuviai rugpiūčio 11 gausiai susirinko gražiame West View parke į Lietuvių dieną. Ją kasmet ruošia Vakarinės Pennsylvanijos jungtinis liet. organizacijų komitetas, kuriam sumaniai pirmininkauja adv. Eddy Schultz.

Kasmet, lyg tyčia, šventės pasisekimą sutrukdydavo lietus. Siemet pasitaikė tikrai graži diena. Saulė ritinėjosi žeme, žmonių jš visur sugužėjo tūkstančiai, net iš gana tolokų vietovių. Čia tenka nuoširdi padėka lietuviams kunigams, garsinusiems ir raginusems lietuvius dalyvauti.

Dienos programą, kaip paprastai, sudarė žymesnių žmonių kalbos bei meninė dalis, susidėjusi iš choro dainų, sutartinių dainelių ir Vytauto Jucevičiaus kuplėtų apie pittsburghiečių ger... ir kitokius darbus.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo kun. Jonas Misius. Toliau kalbas pasakė miesto tarybos narys lietuvis A. Norris, Pittsburgho mayoro atstovas Mr. Thomas Barrar ir kongr. James G. Fulton. Be to, SLA pirmininkas P. Dargis, organizacijos reikalais negalėdamas dalyvauti, atsiuntė sveikinimo telegramą iš Atlantic City, NJ.

Dainų programą išpildė Melody Club choras iš Esplen, vad. muz. Al. Sadausko. Sutartinėm vadovavo Vyt. Jucevičius, kuris buvo taip pat ir programos vedėjas. Programą atidarė adv. E. Schultz, invokaciją atkalbėjo kun. V. Budreckas.

Visi dalyviai iškilme buvo patenkinti ir džiaugdamiesi grįžo namo.

Svarbus pranešimas

Pittsburgho ir apylinkės lietuviai, kurie sudaro V. Pennsylvanijos liet. jungtinių organizacijų komitetą, kuriam pirmininkauja adv. Eddy Schültz, šaukiami susirinkti spalio 25, penktadienį, Lithuanian Independent Literary Club, 509 W. Grent Ave., Duquesne, Pa. Pradžia 8 val. vakare. Parapijų, organizacijų, draugijų ir klubų atstovai prašomi būtinai dalyvauti. Bus svarstomi svarbūs reikalai. Po susirinkimo bus vaišės. **Fr. Zilionis**

• **Hamiltone**, Kanadoje rugsėjo 8, surengtas anksčiau atvykusių pagerbimo vakaras. Įteikta gėlių ir dovanų.

• **Brazilijoje** buvo surengta jaunimo šventė. Organizavo kun. J. Šeškevičius ir moksleiviai ateitininkai. Suvaidintas 3 veiksmų vaizdels "Nulinkusios varpos".

MATTHEW BENSON, 98 metų, ir jo žmona Janet, 90 metų, sulaukę 71 metų vedybinės sukakties, žiūri šeimos albumo Hollywoode, Kalifornijoje. Jie turi 5 vaikus, 3 anūkus ir 11 proanūkių.

SUMMER RESORTS

THE HOMESTEAD
Narrowsburg, N. Y. Tel. 12 R. 15
Gražioje vietoje. Nuosavybė prieina prie pasaulyje garsios berniukų skautų stovyklos. Moderniški kambariai, šaueriai, plaukymas, sportai. Vokiškas ir amerikietiškas virimo stilius. Netoli kat. bažnyčios. Suaugusiems $36 ir daugiau, vaikams $20, $7 per dieną. Žemos **kainos rugs. ir spalio. Frieda A.** Henry Winter.

SUNNYBROOK
Maloniam atsigaivinimui, gerom atostogom, visokiems sausumos ir vandens sportams. Puikūs vokiški ir amerikietiški valgiai. Tik $38 savaitei liepos ir rugpiūčio mėn. Pavasario—rudens kaina $33. Netoli kat. bažnyčia. Tel. 317.
Ernest Bitter, R. D. 1, Catskill 10, N. Y.

ASBURY—HOLLYWOOD HOTEL
220 4th Ave., Asbury Park.
Phone PRospect 6-7200.
Block to Ocean. Free Parking.
Restaurant. Private baths.
Double room $5 to $12 daily;
$30 to $60 wykly.
Ocean bathing privileges.
Catholic ownership.
Fred J. Erichsen,
Ownership—Mgt.

HIGHLAND LAKE HOUSE
GREELEY, PA.
All year vacation spot in the Poconos. Modern rooms with running wather, ideal location for hunting season, adjoins catholic church, write for special, hunting season. Rates
Otto Winkler Jr.
Murdock 5-2326
and Booklet "L"

HOTEL
ISLE DE CAPRI
Prie pat vandenyno
80 kambarių ir maudynės
Valgiai amerikoniški ir europietiški
• Privatus pliažas
• Valgomasis su apšyldymu
• Pasilinksminimai vyksta vakarais mūsų bare.
Veikia ištisus metus
Ocean Ave.
Long Branch, N. J.
CApital 9-1700

TRAIL'S END LODGE
Near Cath. church. Open all year. Reduced Rates after Labor Day
Mrs. M. Frazer
Phone FReehold 7716
Earlton, Greene County, N. Y.
Route 31 - Earlton, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
KABARETAS
VYT. BELECKAS savininkas
Baras. Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9686 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

EVergreen 8-9794
M. and Z. Collision Works
JULIUS MALDUTIS
savininkas
Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.
937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

TALARSKI
FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
380 Maple Avenue, Hartford, Conn
Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruoštose patalpose, prieinama kaina.
Tel. CHapel 6-1377

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui
kreiptis pas
Juozas Andriušis
GENERAL INSURANCE BROKER
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC
Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.
Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.
Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford Connecticut
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Kreptis: šiokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.
Juozas Andriušis
87—09 Jamaica Ave. Woodhaven, 21, N. Y.
Virginia 7-4477

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS
MICHIGAN FARM SŪRIS
Fountain, Michigan
Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.
REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO
Jeigu abejojate, paprašykite paméginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm Sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.
MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.
Vienintelai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.
Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:
PETER LISAUSKAS
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087
VICTOR ABECUNAS
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342
JONAS JAKUBAUSKAS
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622
MECISLOVAS KAVALIAUSKAS
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975
GEORGE GALUNAS
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7062
STANLEY METRICK
1804 W. 47th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393
JOHN SHURNA
5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783
ALLAN STEWART
4310 No. Broad St., Phila., Pa. Tel. Glasstone 5-1310

SPORTAS

IŠ ROCHESTERIO ŽAIDYNIŲ

Lengvojoje atletikoje Bostono Dainavos [illegible] kus Jurgilas [illegible] klasės rekordą. Vyrų 3000 metrų ėjime pirmąją distanciją prabėgo Keturakis. Moterų klasėje rutulio stūmimo meisterės vardas atiteko Juodvalkytei (Clevelando Žaibas). Tiesa, jaunių klasėje bendroje klasifikacijoje pirmą kartą buvo nuvainikuotas Clevelando Žaibas. Toronto Aušra čia atrodė stipriausia. Jaunių 4x100 m estafetėje laimėjo Hartfordo Grandis. New Yorko LSK jauniai, patys kelią užkirtę žaidynėse dalyvauti, gali dabar pirštus graužti, nes Hartfordą būtų nunešę be vargo.

Džiugesnės pasekmės plaukime. Boreišis 50 yardų nugara pastatė žaidynių rekordą, o taip pat pasiekė baseino geriausią pasekmę, kuri laikėsi net 27 metus. 50 yardų krutine laimėjo Kiaunytė iš Waterburio Gintaro.

Sklandžiai ir gabiai pravestos žaidynės rodo gerą rengėjų pasiruošimą. Rochesterio Sakalas, oficialus rengėjas, kurio pirmininku yra Armonas, pasirodė esąs brandus vienetas Rochesterio lietuvių kolonijoje. Negalime nesuminėti žmonių, kurie prisidėjo prie šios šventės. Daug darbo ir idealistinio pasišventimo įdėjo R. Armonaitė, Raktutis, A. Druseikis ir ypač R. Bliudnikas. Jaučiama buvo ir A. Olio bei S. Sabaliausko pagalbos ranka. O Vytautas Grybauskas buvo spiritus movens. Visiems už tokį nuoširdų darbą dėkojame. **Atletas**

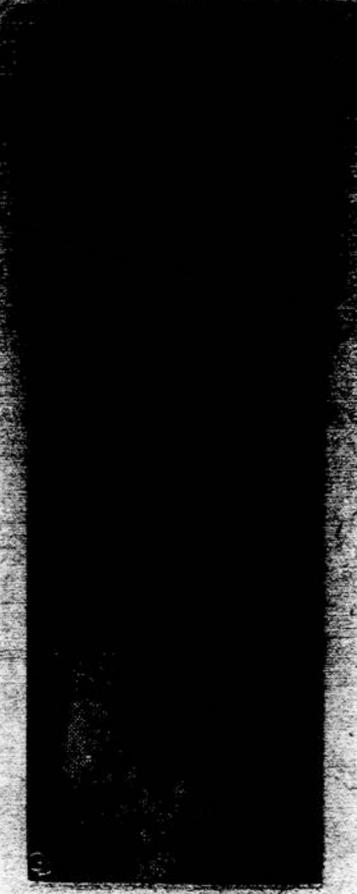

KAROL FAGEROS, Kanados čempionė tenisininkė, buvo įveikta New Yorke negrės Althea Gibson, kuri prieš tai laimėjo čempionės titulą Anglijoje.

[illegible]

New England pirmenybėse, Hartforde, po 3 ratų pirmavo J. Cundo, Shelby, Lyman, J. Popowich (visi Mass.) ir Edelbaum, Conn. su 3-0 taškų. W. Snešman, R. I. ir dr. J. Platz, Conn. turėjo po 2½ taško. Kazys Merkis su kitais po 2-1 taškų, tačiau Merkis, staigiai susirgęs, turėjo iš p-bių pasitraukti. Gediminas Šveikauskas, Aleksis Klinovas ir latvis G. Knofs turėjo po 1½ taško. Viso 55 dalyviai: A klasėje 48 ir B-7.

Rungtynės vyko prašmatniam Statlerio viešbuty.

New Yorko rungtynės su Bostono lietuviais atsidūrė su klausimu dėl G. Kuodžio ir K. Merkio susirgimų. G. Kuodis rugs. 6 d. turės rankos operaciją. Rungtynės gali būti nukeltos 3-4 savaitėm.

Jaunasis Tautvaiša, žinomojo meisterio sūnus, sudorojo visus savo varžovus berniukų stovyklos šachmatų rungtynėse prie Paw Paw ežero.

JAV moterys (Mrs. Gisela Gresser, N. Y. ir Mrs. Piatigorsky, L. Ang.) dalyvauja pasaulio komandinėse moterų pirmenybėse Olandijoje. P-bės užtruks iki rugsėjo 21 dienos. Varžosi 15 valstybių.

Hartfordas. Tolesnės žinios iš Naujosios Anglijos pirmenybių rodo, kad ukrainietis J. Popovych iš N. Yorko, kuris dabar studijuoja MIT, Cambridge, Mass. turi vilčių baigti pirmuoju. Jis turi 5½-½ taško, beliko vienas ratas. Gediminas Šveikauskas laikosi vidury su 3-3, tiek pat taškų turi buv. Bostono meisteris Aleksis Klinovas. Latvis Gunars Knofs pririnko 4 taškus.

[illegible]

[illegible]

Čiuprickienė (buv. Mačiulaitienė) - Ramonytė, Zuzana ir jos sūnūs Mačiulaitis, Juozapas ir Petras, sūn. Martyno.

Daukšis, Vytautas.

Galinaitienė, Marcelė.

Gedutis, Klemensas, sūn. Viktoro, iš Mažeikių ap.

Grigaliūnas, Petras, sūn. Antano, iš Kupiškio apskr.

Ivanauskienė (buv. Anastauskienė) - Vaitkutė, Aldona.

Kaminskas, Vincas, sūn. Jono.

Kazlauskas, Jurgis, sūn. Jono, gyvenęs Argentinoje.

Kinderis, Jonas, sūn. Jurgio, iš Žygaičių val., ir jo sūnus Jonas.

Kuprevičienė - Petraitytė, Karolina, d. Prano, iš Krekenavos val., Panevėžio ap.

Liubinskas, Algirdas, sūn. Prano.

Mačernis, Pranas.

Mačiulaitis, Juozapas ir Petras, sūn. Martyno, ir jų motina Čiuprickienė (buv. Mačiulaitienė) - Ramonytė, Zuzana.

Martinaitis, Bruno.

Mikuta, Pranas, vaistininkas, ir sūnūs Slavas ir Stanislovas, iš Sėdos val., Mažeikių ap.

Naujokas, Jonas, iš Norkiškės dv.

Ozelytė, Domicelė, d. Jurgio ir Barboros, iš Tauragės ap.; vyro pavardė nežinoma, gyveno Buffalo.

Paulaitienė - Šukevičiūtė, Ona.

Petraitis, Julius, inžinierius.

Petraitytė - Kuprevičienė, Karolina, d. Prano, iš Krekenavos val., Panevėžio ap.

Pušas, Robertas ir Pušienė, Augustė, iš Čiuriškių k., Kidulių val., Šakių ap.

Rauktys, Stanislovas, iš Pakalniškių k., Svėkšnos val., Tauragės ap.

[illegible]

Šukevičius, Vincas.

Tamošiūnas, Stanislovas.

Ukelis, Kazys, kilęs iš Suvalkijos.

Vačikauskas, Petras, sūn. Anastazijos.

Vaitkus, Kazimieras, iš Ylakių val., Mažeikių ap.

Vaitkutė, Adelė, iš Ylakių val., Mažeikių ap.

Virbickienė, Rozalija, ir Šarkienė, Barbora, dukt. Šniutės, Zigmo, iš Krekenavos, gyveno Brooklyn, N. Y.

Vyšniauskas, Romualdas, sūnus Kazio.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

INFLIACIJOS AMŽIUJE

Kam tenka šuo metu gyventi Amerikoje, tas galėjo pastebėti, kad gyvename infliacijos amžiuje. Prekių kainos visą laiką kyla, ir tuo būdu dolerio perkamoji galia mažėja. Pagal statistikos davinius, dabartinis vartotojų kainų lygis yra dvigubai aukštesnis negu 1939 metais. Tai reiškia, kad šiuo metu vienas doleris gali pirkti tik tiek prekių, kiek 50 centų galėjo pirkti 1939 metais.

Nors vyriausybė ir centriniai bankai stengiasi infliacijos pavojų sumažinti ar pašalinti, iki šiol tos pastangos liko be sekmės. Yra daug pagrindo manyti, kad infliacija ir su tuo susijęs kainų kilimas tęsis ir ateityje.

Didžiausia infliacijos auka yra eiliniai taupytojai, nes kainoms kylant jų taupmenų perkamoji galia mažėja. Kai kuriems taupytojams tai yra didelis ir skaudus nuostolis, nes jų taupmenos yra sunkaus ir ilgų metų darbo vaisius. Jeigu taupytojas buvo sutaupęs 10,000 dolerių 1939 metais ir visą laiką tuos pinigus laikė banke, tai šiandieną jo taupmenų vertė yra per pusę mažesnė, nes 1957 metais 10,000 dolerių gali pirkti tik tiek prekių, kiek 5,000 dolerių galėjo pirkti 1939 metais.

Investavimo fondų organizacija

Investavimo fondai anglų kalboje yra vadinami *Investment Funds* arba *Mutual Funds*. Jie yra organizuojami tokiu principu. Fondai išleidžia savo akcijas, ir eiliniai taupytojai tas akcijas perka. Tuo būdu fondai gali sutelkti dideles pinigų sumas — kelių ar keliolikos milijonų dolerių. Sutelkę tas dideles sumas, investavimo fondai perka įvairių Amerikos pramonės įmonių akcijas (stocks) krašto biržoje. Tuo būdu eilinis taupytojas netiesioginiai gali investuoti savo sutaupas į daugelį didžiųjų Amerikos įmonių akcijas ir tapti tų įmonių bendrasavininkais. (Kaip žinia, pramonės įmonių akcijos yra tų įmonių nuosavybės įrodymas. Kitais žodžiais, asmuo turįs kurios nors įmonės akcijas, yra tos įmonės bendrasavininkas).

Investavimo fondų tikslai

Taupmenų investavimas į pramonės akcijas fondams tarpininkaujant turi daug pliusų ir patogumų, ir todėl tai yra pats geriausia pinigų investavimo būdas riboto pajėgumo taupytojams infliacijos amžiuj. Tie pliusai ir patogumai yra tokie:

1. investavimo fondai apsaugoja nuo infliacijos
2. investavimo fondai moka dividendus
3. fondai sumažina investavimo riziką
4. taupmenis galima lengvai bet kuriuo laiku atsiimti

Investavimo fondai apsaugoja nuo infliacijos

Kaip aukščiau pažymėta, fondai investuoja taupytojų santaupas į didžiųjų Amerikos pramonės įmonių akcijas. Tų akcijų kainos priklauso nuo įvairių priežasčių, bet daugiausiai priklauso nuo bendro kainų lygio. Jeigu prekių kainos kyla ilgesnį laiką, tuo pačiu metu kyla taip pat akcijų vertė. Tai pasireiškė labai ryškiai 1946—1957 metų laikotarpyje. Tame laike kainos pakilo apytikriai dvigubai, ir tuo pačiu metu lygiagrečiai kilo taip pat visų pramonės akcijų vertė. Jeigu taupmenys yra investuoti į pramonės akcijas, kaip daro investavimo fondai, tai taupmenų perkamoji galia yra išlaikoma nepažeista. Jeigu tačiau taupmenys būtų laikomi banke, kylant kainoms, jų perkamoji galia visą laiką mažėtų.

Investavimo fondai moka dividendus

Kaip žinia, Amerikos pramonės įmonių savininkai gali dalintis tų įmonių pelnais, ir tas pelnas išmokamas dividendų formoje. Pramonės įmonių mokamų dividendų lygis priklauso nuo įmonės pelnų. Ir bendrai tų dividendų dydis yra aukštesnis, negu bankų mokamos palūkanos už banke laikomus pinigus. Kadangi investavimo fondai visus taupytojų taupmenis investuoja į Amerikos pramonės akcijas, jie gauna iš tų visų įmonių dividendus, ir visus tuos dividendus perveda savo taupytojams. Tuo būdu kiekvienas taupytojas, investavęs savo pinigus į fondus, gali dalintis Amerikos pramonės pelnais.

Fondai sumažina investavimo rizika

Paskirų įmonių akcijų kainos svyruoja dėl įvairių priežasčių. Vienos įmonės yra pelningesnės, kitos mažiau sėkmingos. Vienos pramonės šakos turi geras ateities galimybes, kitos ne. Eiliniam taupytojui, nesusipažinusiam su įvairiomis įmonėmis, sunku yra apsispręsti, kokias akcijas reikėtų pirkti, norint saugiausiai investuoti savo santaupas. Be to, jeigu taupytojo taupmenys yra riboti, nepatartina investuoti visų pinigų į vienos ar dviejų įmonių akcijas. Jeigu tai būtų padaryta, taupytojas pasiimtų daug rizikos, nes vienos įmonės akcijos gali žymiai svyruoti, kai tuo tarpu visų Amerikos įmonių akcijos svyruoja daug mažiau.

Investavimo fondai sumažina tą riziką iki minimumo. Visų pirma, investavimo fondai samdo specialistus, kurie studijuoja Amerikos ūkį ir paskirų įmonių veiklą. Tuo būdu eiliniam taupytojui atpuola reikalas pačiam tą komplikuotą dalyką studijuoti. Ir antra, investavimo fondai investuoja savo klijentų taupmenis į daugelio Amerikos įmonių akcijas. Tų įmonių skaičiuje bus keletas įmonių iš [illegible] pramonės, plieno, automobilių, naftos, chemijos ir kitų pramonės šakų. Tuo būdu investavimo rizika yra padalinama tarp didelio skaičiaus įmonių.

[illegible]

Taupytojai, kurie investuoja savo santaupas į investavimo fondus, kiekvienu metu gali savo santaupas atsiimti. Investavimo fondų akcijos turi didelę rinką, ir visuomet yra daug žmonių, norinčių tas akcijas pirkti. Tos akcijos parduodamos pagal dienos kursą, kurio dydį galima rasti kiekvieną dieną didžiųjų dienraščių finansų skyriuje.

Investavimo fondų populiarumas

Šiuo metu santaupų investavimas į fondus yra labai populiarus tarp smulkių taupytojų. Ypatingai paskutiniųjų 20 metų bėgyje, kai pasireiškė infliacijos pavojai, investavimo fondai labai paplito, ir jų skaičius šiuo metu yra 161. Pagal statistikos davinius, bendra taupmenų suma, investuota į investavimo fondus, yra virš 10 bilijonų dolerių, ir ji visą laiką auga, nes eilinis Amerikos taupytojas mato juose labai gerą taupmenų investavimo būdą. Visi investavimo fondai yra valstybės įstaigų priežiūroje.

King Merritt & Co.

King Merritt & Co. yra didelė [illegible] firma Amerikoj. [illegible]

KING MERRITT & CO.
[illegible]
Englewood, New Jersey

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti
G Lenmore 2 — 6916

PARDUODAMAS ŪKIS

17 akrų geros žemės. 9 kambarių gyvenamas namas; naujai dengtos iš lauko sienos, sudėti nuo audros langai. Tekantis vanduo: šiltas ir šaltas. Naujai įtaisytas šildymui krosnis. Tik trys mylios nuo miestelio. Kaina $5,500.00 grynais.
Cornelia Hughes, R. R. No 2
Hammondsport, N. Y.
(Kreiptis angliškai)

2 BANDS 2 BANDS
Club St. Stephen
A DANCE FOR YOUNG ADULTS
every Friday night
throughout the year
— MUSIC BY —
MIKE DUNN & BILL YALE
Continuous Dancing
from 9 to 12:30
Savoy — Cha-Cha — Mambo
Lindy
Merengue — Specialties
Adm. $1.50 414 E. 82nd St.
betw 1st and York Ave.

LDS CENTRO VALDYBA

Garbės Pirmininkas
J. E. Arkivyskupas
Richard J. Cushing, D. D.

Dvasios Vadas
Kun. Pr. A. Virmauskas
50 Flaherty Way
So. Boston 27, Mass.

Pirmininkas
Vincas J. Kudirka
37 Franklin St.
Norwood, Mass.

Vice Pirmininkai
Vladas Paulauskas
Juozas Glavickas

Sekretorius
Antanas F. Kneižys
50 Cottage Street,
Norwood, Mass.

Finansų Sekretorius
Neli Meškinas
91 Congress Ave.
Waterbury, Conn.

Iždininkė
[illegible]
[illegible] W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

[illegible]
[illegible]
Providence, R. I.
[illegible]

Revizijos Komisija
[illegible]
Teklė Mitchel
Benediktas Jakutis

FALL VACATIONS
[illegible]
"Come to [illegible] Farm"
West Willington, Conn.
Open all year — $35 weekly
$6 daily.

HOTELS

ASBURY AURORA HOTEL
214 4th St. Asbury Park, N. J.
Low Weekly Ration. Homey atmosphere. Compl'try B'kfst. Free Parking. Bathing from room. $2 per day Double Occupancys.
Jesephine Farriello Owner-Mgr.
PRospect 5-9635.

SCHOOLS COLLEGES

ANNHURST COLLEGE
Four-year Liberal Arts College for women—South Woodstock, Conn. B. A. program in languages,
INCLUDING LITHUANIAN,
social and natural sciences, mathematics, business.
Teacher training on secondary level. A. A. program in secretarial studies.
For information write:
The Registrar
Box 569,
Putnam, Conn.

VENETIAN BLINDES

VENETIAN BLINDS

Custom Made Blinds	$4.80
Washing, with tapes, cords	2.75
Repainted with tapes, cords	3.95
Cornices	1.98
Shades	2.58
Table Pads (6 ply)	11.95
Radiator Covers	14.95
Folding Doors	6.95
Aluminum Screens	3.50
Storm Windows	15.95
Storm Doors	39.50

HYacinth 2-8167 CLoverdale 9-8664

TO PLACE [illegible]
[illegible]
CALL LO 5-7291

REAL ESTATE

ST. ANASTASIA PARISH DOUGLASTON, L. I.
7 room house, 1½ baths, garage, plot 50x150, close to all transportation, new parochial school nearby, sacrificing for $16,000. Principals only. must be seen.
BA 9-[illegible]

ST. JOSEPH PARISH
Garden City, L. I.
St. Joseph's, 4 bedrooms, 2 baths, Cedar shingle, Cape Cod garage, plot 60x125, walk to stores, station and bus.
Principals only, $20,500.
Pioneer 1-[illegible]

NURSING HOME

CONVALESCENT AND REST HOME
For Elderly People
Excellent care. Good food
Reasonable rates,
Day and Night Service
Beautiful Surroundings
For More Information Phone
East Hampton, L. I. 4-1303

JACKSON HEIGHTS
Care for Elderly people and convalescents. Home like surroundings. Good meals, TV. Tray service if preferred. Near churches and subway.
Mrs. Doherty
Hickory [illegible]

SICK OR WELL ELDERLY PEOPLE
Can be cared for in nurses home at reasonable rates. Visits by priests and sisters regularly. For more information
Phone MO 5-7740

CALDWELL COLLEGE, Caldwell, N. J.
A four year Liberal Arts College conducted by the Sisters of St. Dominic. Accredited by Middle State Asso. Humanities, Sciences, Business, Music, Teacher Training, Library Science. B. S. degrees Associate in Arts, in Gen. Secretarial. Catalogue: Registrar Caldwell, N. J.

VOCATIONS

Brothers of St. Paul

Esate 15 ar 35 metų, jeigu norite tarnauti Kristui vienuolyne, kviečiami stoti pas šv. Povilo brolius. Jie aukojasi skelbti Dievo Žodį spauda, radijo, televizija, scena. Su tuo modernišku apaštalavimu sujungta malda, darbas, studijos ir poilsis. Broliai neskiriami namų ruošos darbam. Rašyti:
Rev. Father Superior, 2187 Victory Blv., Staten Island 14, N. Y.

BANGA TELEVISION SERVICE
340 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y.
Tel.: APplegate 7-0349

Su didele nuolaida parduodami
VOKIŠKI HI—FI "BLAUPUNKT" aparatai bei vietiniai HI—FI fonografai ir stiprintuvai.

GARANTUOTAI TAISOMA:
- TELEVIZIJA
- AM—FM RADIO
- AUTO RADIO
- HI—FI

DARBAS ATLIEKAMAS PRITYRUSIO TECHNIKO, PRIPAŽINTO RCA, NEW YORKE
DARBO VALANDOS: KASDIEN nuo 9 val. ryto iki 7 [illegible]
pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 [illegible]

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

1. Lietuvių visuomeninių organizacijų (nekomunistinių) susirinkimams leidžia naudotis patalpomis nemokamai.
2. Pobūviams, šokiams, vestuvėms ar šiaip šventėms suomoja už prieinamą kainą.
3. Geriausi ir įvairiausi gėrimai pigiausiomis kainomis.
4. Lietuviški maisto gaminiai
5. Naujai išpuošta šokių salė.

Nuomavimo reikalu kreipkitės į manager V. B. [illegible] asmeniškai ar telefonu EV 4-[illegible] arba per paved. [illegible]

NEW YORKO NAUJIENOS

Tėv. Jonas Jančius, MIC.
marijonų vienuolijos provincijolas, lydimas Tėv. Eduardo Vičkausko, vienuolijos pašaukimo direktoriaus, lankėsi Darbininko redakcijoje.

Kun. dr. V. Bartuška ir kun. dr. Rupšys
iš San Diego, lankydamiesi New Yorke, sustojo pranciškonų vienuolyne Brooklyne. Kunigas dr. A. Rupšys šį rudenį važiuoja į Romą ruoštis šv. Rašto doktoratui. Kun. dr. V. Bartuška yra San Diego vyskupijos kunigų seminarijos vicerektorius.

Dr. K. Šimaitienė (Paprockaitė)
išvyko su vyru poros savaičių atostogų. Aplankys Washingtoną, Floridą ir Kubą.

Steponas Juozapavičius
iš Toronto buvo atvykęs savaitės atostogų į New Yorką. Aplankęs savo bičiulius ir pažįstamus, išvažiavo į Torontą.

Dr. Juozas Dičpinigaitis
su žmona išvyko dviejų savaičių atostogų į Floridą.

Tretininkų konferencija
įvyksta rugsėjo 15 Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje. 3 val. pamokslą sako Tėv. Benediktas Bagdonas, 4 v. parapijos salėje — Tėv. Barnabo Mikalausko paskaita, kongregacijų pranešimai, klausimai, sumanymai. Kviečiami dalyvauti apylinkės lietuviškų parapijų tretininkai ir šv. Pranciškaus mylėtojai.

Viktorui K. Banaičiui
pagerbti jo 60 metų sukakties proga rengiamas koncertas, kuriame bus išpildyti jo kūriniai. Koncertas įvyksta lapkričio 17 Washington Irving aukštesnėje mokykloje.

Į stud. ateitininkų stovyklą,
kuri vyko prie Detroito ALRK Federacijos stovyklavietėje, iš New Yorko buvo išvykę 12 studentų ateitininkų.

Mirė
Petras Budėnas, 84 metų, rugsėjo 4 palaidotas iš Angelų Karalienės parapijos bažnyčios šv. Karolio kapinėse.

Ieškomas 4—5 kambarių butas East New Yorko dalyje. Apšildymas pageidaujamas bet nebūtinas. Skambinti po 5 val. vakaro MIchigan 1-2473. Mrs. Cilsius.

Silvena Švenčiūnienė, vienos iš vyų leidyklose dirbo spaudos pamokslus. Tai dažnai besiskaitydama iš spaudinėlio vaikams specialiu stiliumi, kuriais ir kitiems gausiai pasinaudojo.

Dr. Vl. Viliamas
lankėse studentų ateitininkų stovykloje prie Detroito ir atstovavo Ateitininkų Federacijos Valdybą.

Kazys Šipaila
Lietuvos Vyčių 29 kuopos finansų sekretorius, šiomis dienomis užsiprenumeravo "Darbininką". K. Šipaila uoliai darbuojasi ir kitose lietuviškose organizacijose ir remia lietuvišką spaudą.

Aidų žurnalo
naujas numeris po vasaros atostogų išeis apie rugsėjo vidurį. Numeris parengtas ir atspausdinta.

Marcelei ir Edvardui Jeye
rugpiūčio 25 gimė duktė, kuriai duotas vardas Kristina. Marcelės motina Lincheskienė yra Darbininko skaitytoja ir džiaugiasi susilaukusi pirmosios dukraitės. Jeye gyvena Bergenfield, N. J.

Brooklyno šeštadieninėj mokykloj
po atostogų pamokos vėl prasideda rugsėjo 14, šeštadienį, 9 val. ryto. Tą dieną (taip pat ir sekančiais šeštadieniais) kviečiami registruotis ir nauji mokiniai.

Tėv. Gediminas Jočys, OFM, pernai mokytojavęs pranciškonų gimnazijoje Kennebunkporte, Maine, persikėlė į New Yorką ir įstojo į St. Johns universitetą, kur studijuos gamtos ir biologijos mokslus.

BOSTONO LIETUVIŲ ORKESTRAS Į ATLANTIC CITY

Bostono lietuvių šv. Petro CYO orkestras (benas), globojamas Stepono Dariaus Posto Nr. 317, uoliai ruošiasi dalyvauti varžytinėse ir eisenoje Amerikos Legijono visuotiniame suvažiavime rugsėjo 14, 15 ir 16 dienomis. Atlantic City, N. J.

Kovo mėnesy, 1954 metais, klebonas kun. Pranciškus Virmauskis pavedė šv. Petro lietuvių parapijos vikarui kun. Antanui P. Kneižiui suorganizuoti CYO orkestrą. Apie 40 parapijos jaunuolių pradėjo mokytis, vadovaujant dviem muzikos mokytojam.

Orkestras pasirodė viešai pirmą kartą šv. Patriko eisenoje Bostone, 1955 kovo 17. Tą vasarą CYO muzikos festivaly, Bostono kolegijos stadijone, orkestras laimėjo trečią vietą varžytinėse. Antrais savo gyvavimo metais pradėjo dalyvauti įvairiuose paraduose ir muzikos festivaliuose. 1956 m. sausio 10 laimėjo pirmą vietą savo apygardoje ir gavo arkivyskupo R. Cushingo taurę. Liepos 7 Amerikos Legijono Massachusetts valstybės suvažiavimo eisenoje laimėjo antrą vietą.

Šiais metais šv. Petro CYO orkestras buvo parinktas vadovauti metinėje šv. Patriko dienos eisenoje South Bostone. Orkestras yra kviečiamas dalyvauti įvairiuose apylinkės paraduose ir viešuose parengimuose. Kur tik pasirodo, greta JAV žvaigždėtos veliavos jie neša plėvesuojančią Lietuvos trispalvę.

Dabar orkestre yra 70 jaunuolių ir 15 aspirantų. Keturi kvalifikuoti muzikos mokytojai moko tuos 85 jaunus muzikantus. Vaikų tėvai ir lietuvių visuomenė yra jau išleidusi apie $39,000.00 už uniformas, instrumentus ir pamokas.

Amerikos Legijono Stepono Dariaus Postas Nr. 317, kuris iškovojo teisę nešti Lietuvos veliavą Amerikos Legijono pasauliniame parade pirmą kartą Miami, Floridoje, 1955 metais, šiais metais nusprendė duoti progą mūsų šv. Petro CYO orkestrui išeiti į pasaulinę estradą, konkuruoti su geriausiais jaunuolių orkestrais iš visos Amerikos, kad parodytų Amerikos visuomenei, jog lietuviai gali lygintis su geriausiais ir net juos pralenkti.

Legijonieriai kreipėsi į So. Bostono visuomenę, prašydami aukų kelionės išlaidoms padengti. Iki šiam laikui jau surinkta $1,691.21. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija aukojo 500 dol. Kitataučiai gausiai parėmė savo aukomis. James King iš So. Bostono, laimėjęs dviem asmenim apmokamą kelionę iš Bostono į Atlantic City, N. J., verta apie $150.00, paskyrė savo dovaną orkestrui.

Daug lietuvių legijonierių ir kitų lietuvių ruošiasi kartu važiuoti į Atlantic City. **J. R.**

Naujas siuntinys į Lietuvą ir Rusiją

1. 3,2 metrų 140 cm. pločio melsvos, grynos vilnos, patvarios ir šiltos medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui;
2. 4 metrai 80 cn. pločio šviesios medvilninės medžiagos, tinkančios moteriškam kostiumui ar marškiniams;
3. 2 kamuoliukai siuvimo siūlų;
4. 1 kamuoliukas šilkinių siūlų;
5. 1 pora šiltų kūčkailinių pantaplių;
6. 1 dėžutė 90 tablečių grynо lecithino;
7. 1 pakelis 30 tablečių vitaminų Polyvit.

Siuntinėlio kaina į kurią įeina muitas, persiuntimo ir apdraudimo išlaidos:

į Lietuvą ..... $39,—
į SSSR ir Sibirą .... $40,—

Siuntėjas gaus pakvitavimą su gavėjo parašu. Nuo užsakymo dienos siuntinėlis nueis į Lietuvą per 6 savaites, o į Sibirą — 8 savaites, o gal ir greičiau, nes Balfo patyrimu kai kurie vaistų siuntinėliai iš Muencheno ir iš Šveicarijos į Lietuvą nuėjo per 2 savaites. Jei siuntinėlis žūtų, užsakytojui bus grąžinti pinigai.

Užsakymus ir pinigus siųsti:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

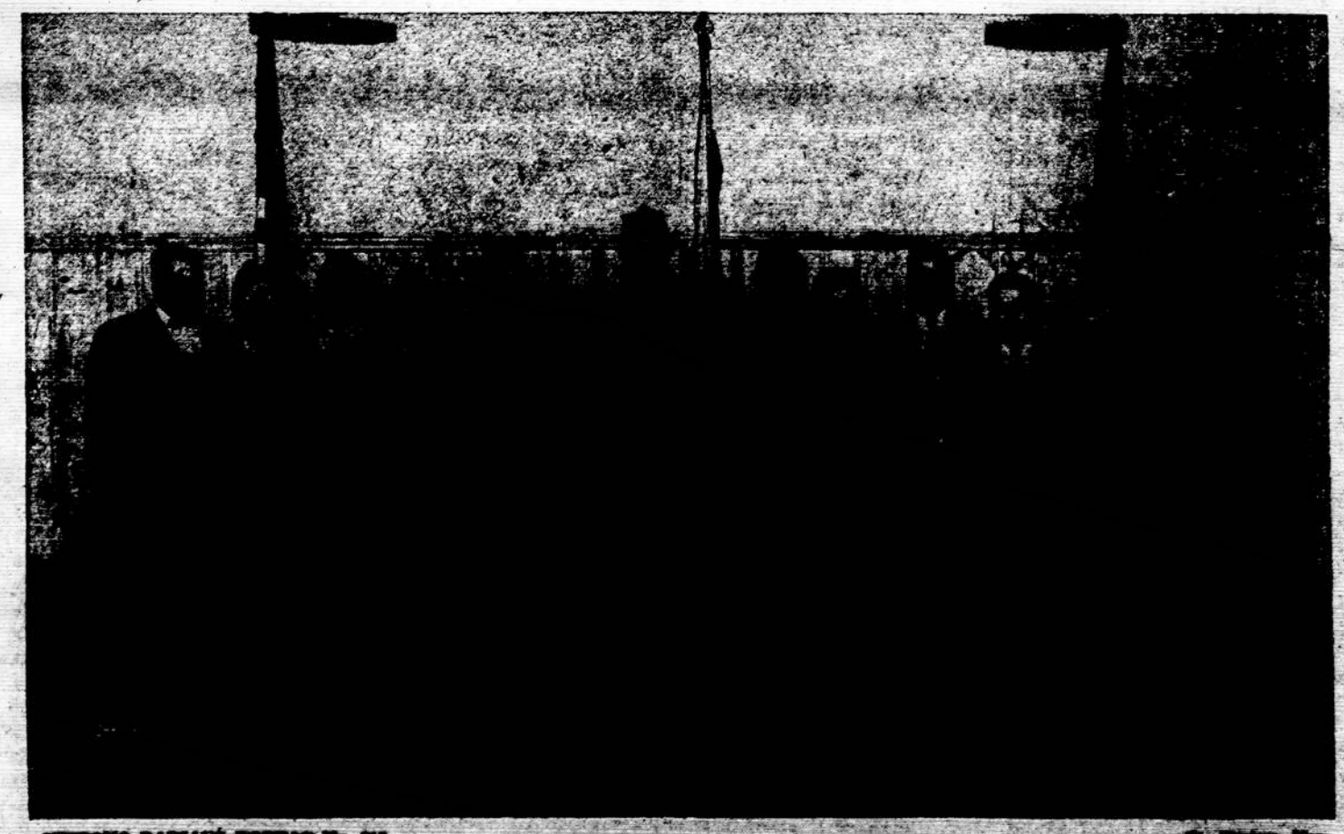

STEPONO DARIAUS POSTAS Nr. 317. St. Paul, Minn.

BOSTON, MASS.

Pabaltijo Moterų Klubas
lapkričio 24 rengia vakarienę. Programoje dalyvaus humoristas Vitalis Žukauskas. Gi spalio 23 klubas ruošia arbatėlę su gydytojo Stasio Jasaičio atitinkama paskaita moterims.

Mokyklos vedėja,
atsisakius Justinui Vaičaičiui, sutiko būti Ona Girniuvienė. Mokykloje mokslas prasdėjo rugsėjo 7.

Sportininkų gegužinė
bus rugsėjo 15 Brocktono Romuvos parke. Pradžia 2 v. p.p. Bus tinklinio rungtynės tarp Hartfordo ir Bostono sporto klubų, komiškas sportas. Gegužinės pelnas skiriamas neseniai įsikūrusio Dainavos sporto klubo aprangai įsigyti.

Babulkinaitės - Vasiliauskienės vedamos baleto mokyklos spektaklis bus spalio 27. Jam dekoracijas piešia dail. V. Andriušis.

Br. ir I. Galiniai,
išbuvę Pittsburghe pusantrų metų, vėl persikėlė gyventi į Bostoną, kur Dorchestery turi savo namus. Bronius Galinis yra inžinierius.

Dr. Pr. Galinis
baigia rinkti medžiagą stambiai studijai apie aisčių prosenovę.

Inž. A. Lapšys
įsigijo nuosavus namus. Gyvena su žmona ir sūnumi, dirba elektros inžinieriaus darbą.

GARDENING SERVICE

ANY GARDEN PROBLEM SOLVED
No Matter What Your Garden Problem We Can Solve It, Permanent Lawns, Started Now, Reasonable Prices, Phone Now
AS 8-6010 Bus RA 8-3626 Home
DAINYS GARDENS CENTER

BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SONUS
FUNERAL HOME
251 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. ANdrew 8-2590

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šeimenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6454

NEW YORKAS

William J. Drake-Dragūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAmaica 6-7272

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APplegate 7-7083

Tel. STagg 2-5042
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse: veikia ventiliacija.
Tel. VIrginia 7-4499

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

FOTO STUDIJA
P. GAUBYS, savininkas
VESTUVIŲ albumai (mažas — iš 36 nuotraukų 5 x 6 inč. dydžio — 40 dol., didelis — 36 nuotraukos 8x 10 inč. dydžio — 60 dol.; abu tik 85 dol.), PORTRETAI, VAIKŲ nuotraukos ir kiti foto darbai atliekami greit, gerai ir pigiau nei kitur.
85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y
(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)
Tel.: VI 6-2164
po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.